

ЗВІТ

ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ ЗА 2016 РІК

ЗВІТ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ
ЗА 2016 РІК

Зміст

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ ЧЕРКАСЬКОГО ІГОРЯ БОРИСОВИЧА	7
1. ПРО ДЕРЖФІНМОНИТОРИНГ	9
1.1. Роль Держфінмоніторингу в системі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.	10
1.2. Кадрові питання	12
1.3. Фінансування Держфінмоніторингу	14
2. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ.	15
3. СТАТИСТИКА ОТРИМАНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ.	17
3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень	18
3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу	19
4. АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	23
4.1. Процес аналізу інформації	24
4.2. Зупинення фінансових операцій	26
4.3. Фінансові розслідування	27
4.3.1. Щодо розслідування фінансових операцій, пов'язаних з корупційними діями, у т.ч. проведених за участю колишнього Президента України Януковича В. Ф., його близькими та посадовцями колишнього Уряду, органів влади, місцевого самоврядування.	27
4.3.2. Щодо розслідування операцій, пов'язаних з фінансуванням тероризму або проведених за участю осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території чи державного кордону України	42
4.3.3. Щодо розслідування операцій, пов'язаних із зняттям готівкових коштів	42
4.3.4. Щодо розслідування операцій, пов'язаних з бюджетними коштами та іншими державними активами	43
4.3.5. Щодо розслідування фактів відмивання доходів, отриманих внаслідок несанкціонованого списання коштів з рахунків клієнтів банку	43
5. УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ	45
6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ	49
7. МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ	53
7.1. Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами.	54
7.2. Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу	59
7.3. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу	60
8. ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ ДЕРЖФІНМОНИТОРИНГУ УКРАЇНИ	61

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО67
9.1. Робота з міжнародними організаціями	68
9.1.1. Співробітництво з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).	69
9.1.2. Співробітництво з Егмонтською групою підрозділів фінансової розвідки.	70
9.1.3. Співробітництво з Радою Європи (Комітетом експертів Ради Європи із взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)/Європейською Комісією	70
9.1.4. Співробітництво з Міжнародним валютним фондом.	70
9.1.5. Інші міжнародні заходи	71
9.1.5.1 Співробітництво з Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ)	71
9.1.5.2. Співробітництво з ООН – Офісом з протидії наркотикам та злочинності (UNODC), Радою Безпеки ООН (РБ ООН), Контртерористичним комітетом (СТС)	73
9.1.5.3. Співробітництво з Організацією за демократію та економічний розвиток ГУАМ.	73
9.1.5.4. Співробітництво з НАТО.	74
9.1.5.5. Співробітництво з Міністерством фінансів США/Федеральним бюро розслідувань США	74
9.1.5.6. Співробітництво з Турецьким агентством зі співробітництва та координації (ТІКА) при Раді Міністрів Турецької Республіки	74
9.1.5.7. Співробітництво з підрозділом фінансової розвідки Республіки Польща.	75
9.1.5.8. Обмін інформацією з іноземними підрозділами фінансової розвідки	75
9.1.5.9. Міжнародні заходи загального характеру	76

10. ПЛАНИ НА 2017 РІК. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ77

ДОДАТКИ81

Перелік скорочень

- FATF – Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей
- MONEYVAL – Комітет експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму
- Базовий Закон – Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»
- ГПУ – Генеральна прокуратура України
- Держфінмоніторинг – Державна служба фінансового моніторингу України
- ДФС – Державна фіскальна служба України
- ЄІС – Єдина інформаційна система у сфері запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
- ЄС – Європейський Союз
- НАБУ – Національне антикорупційне бюро України
- Нацкомфінпослуг – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
- НБУ – Національний банк України
- НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
- НОР – Національна оцінка ризиків
- ОБСЄ – Організація з безпеки та співробітництва в Європі
- ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
- ПФР – підрозділ фінансової розвідки
- СБУ – Служба безпеки України
- СДФМ – суб'єкт державного фінансового моніторингу
- СЗР – Служба зовнішньої розвідки України
- СПФМ – суб'єкт первинного фінансового моніторингу

Звернення Голови Державної служби фінансового моніторингу України Черкаського Ігоря Борисовича

Шановні колеги!

Радий презентувати Вам звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2016 рік, що висвітлює основні результати діяльності нашої організації у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) злочинних доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

Варто підкреслити, що минулий 2016 рік був непересічним у діяльності Держфінмоніторингу.

Ми завершили проведення першої Національної оцінки ризиків у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Національна оцінка була здійснена за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні на виконання Рекомендацій FATF. 15 грудня 2016 року відбулась публічна презентація Звіту про проведення національної оцінки ризиків.

Протягом всього року здійснювалась активна підготовка до 5-го раунду взаємної оцінки національної системи фінансового моніторингу Комітетом MONEYVAL, який відбудеться навесні 2017 року. З метою підготовки до зазначеного заходу, Держфінмоніторинг у 2016 році здійснював щоденну взаємодію з всіма державними та правоохоронними органами України, залученими до системи.

Звітний рік став підсумком 15-річної діяльності Служби, що було відзначено 10 січня 2017 року.

Так, Держфінмоніторинг, який був створений на початку 2002 року як Державний департамент фінансового моніторингу у складі Міністерства фінансів України та відповідав за реалізацію державної політики у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, протягом цих 15 років плановірно забезпечував нові сфери національної економіки. Це відбувалось з метою досягнення максимальної прозорості фінансових потоків у державі, забезпечення збереження державних коштів та запобігання проведенню незаконних операцій і фінансування тероризму.

Запобігання проведенню незаконних операцій, фінансуванню тероризму у наш час, на жаль, є актуальними для України явищами, що часто виходять за межі державних кордонів.

У рамках своїх основних функцій, Держфінмоніторингом продовжується активна робота стосовно розслідування фактів відмивання коштів, одержаних від корупційних діянь, розкрадання та привласнення державних коштів та майна колишнім Президентом України Януковичем В. Ф., його близьких, посадовцями колишнього Уряду країни

та пов'язаними з ними особами, а також щодо осіб, причетних до організації умисного масового вбивства людей на території України.

Слід відмітити, що Держфінмоніторингом на сьогодні заблоковано на рахунках фізичних та юридичних осіб, які мають зв'язок з колишнім Президентом України та екс-високопосадовцями, кошти в еквіваленті, що перевищує 1,5 млрд. дол. США.

Також, Держфінмоніторингом проведено значну та результативну роботу, направлену на виявлення і блокування коштів стосовно діяльності осіб, які фінансують тероризм (сепаратизм), та осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території державного кордону України.

Тільки у звітному періоді Держфінмоніторингом спільно з Службою безпеки України зупинено понад 340,4 млн. гривень, пов'язаних з легалізацією коштів та фінансуванням тероризму (сепаратизму).

Поряд з цим, усвідомлюючи загрози, які несуть корупційні ризики, Держфінмоніторингом налагоджено конструктивне співробітництво із новоствореним Національним агентством з питань запобігання корупції.

Рік, що минув, ознаменувався і успіхами на теренах міжнародного співробітництва у сфері фінансового моніторингу:

- представники Держфінмоніторингу у лютому 2016 року взяли участь у засіданнях FATF та Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки;
- делегація України брала активну участь на трьох Пленарних засіданнях Комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL);
- у серпні звітного року було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Держфінмоніторингом та ПФР Шрі-Ланки.

Ми і надалі рішуче налаштовані на конструктивне продовження роботи над удосконаленням національної системи фінансового моніторингу.

Держфінмоніторинг залишається надійним партнером, відкритим до співробітництва з відповідними державними органами, приватним сектором, громадськими та іншими організаціями, що функціонують у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення як в Україні, так і за її межами.

З повагою

Ігор Черкаський

1.

ПРО ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГ

1.1. Роль Держфінмоніторингу в системі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Ключовим елементом національної системи фінансового моніторингу є Державна служба фінансового моніторингу України, як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Функції та повноваження Держфінмоніторингу регламентуються Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та Положенням про нього.

Відповідно до Положення про Державну службу фінансового моніторингу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 № 537, діяльність Держфінмоніторингу спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України.

Держфінмоніторинг здійснює реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та забезпечує координацію діяльності державних органів у цій сфері.

Одним з основних напрямків діяльності Держфінмоніторингу є розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у зазначеній сфері, які реалізуються через Міністерство фінансів України.

Крім того, відповідно до Закону України «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму» Держфінмоніторинг є органом, уповноваженим Україною на виконання функцій підрозділу фінансової розвідки (ПФР, Financial Intelligence Unit, FIU), до основних завдань і функцій якої відноситься збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Важливою складовою діяльності Держфінмоніторингу є налагодження конструктивної співпраці з міжнародними установами та іноземними партнерами, на які світовою спільнотою покладено відповідальність за організацію ефективної протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Держфінмоніторинг, як підрозділ фінансової розвідки України, здійснює обмін інформацією з іноземними підрозділами фінансової розвідки на партнерських принципах відповідно до статуту Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки та відповідно до Меморандумів про взаєморозуміння.

Рис. 1.1. Герб та прапор Держфінмоніторингу

Рис. 1.2. Будинок Держфінмоніторингу

1.2. Кадрові питання

Реалізація державної кадрової політики в Держфінмоніторингу здійснюється із дотриманням вимог Конституції України, законодавства з питань державної служби, забезпечення засад запобігання і протидії корупції, інших нормативно – правових актів, відповідно до яких держава створює умови для реалізації громадянами права на працю, підготовку та перепідготовку кадрів відповідно до суспільних потреб. Нижче на рис. 1.3 наводиться структура Державної служби фінансового моніторингу України.

Затверджена штатна чисельність Держфінмоніторингу становить 237 осіб. Станом на 01 січня 2017 року в Держфінмоніторингу фактично працює 198 державних службовців. Динаміка фактичної чисельності працівників Держфінмоніторингу у 2012-2017 роках наведена на рис. 1.4.

Розподіл працівників Держфінмоніторингу за гендерним принципом: чоловіки – 72 особи (36,3%), жінки – 126 осіб (63,7%). Серед керівного складу 32 чоловіки та 35 жінок.

За віковим складом працівників Держфінмоніторингу найчисленнішою є вікова група від 35 до 40 років.

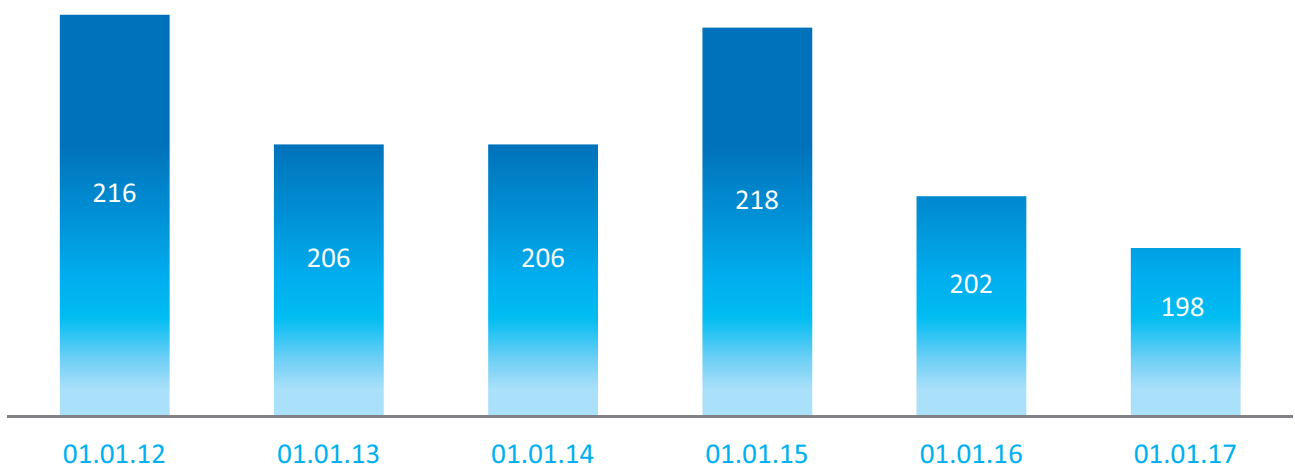
Кадровий склад Держфінмоніторингу сформовано з висококваліфікованих спеціалістів, які мають повну вищу освіту. Науковий ступінь мають 8 працівників Держфінмоніторингу, з них 4 – мають вчене звання. 11 працівників Держфінмоніторингу є магістрами державного управління.

Протягом 2016 року в Держфінмоніторингу було організовано та проведено 3 конкурсних відбори на заміщення вакантних посад державних службовців, у яких взяли участь 79 кандидатів на вакантні посади. За результатами конкурсного відбору призначено на вакантні посади 48 осіб.

Рис. 1.3. Структура Державної служби фінансового моніторингу України

Рис. 1.4. Динаміка фактичної чисельності працівників Держфінмоніторингу в 2012-2017 роках

1.3. Фінансування Держфінмоніторингу

Фінансування видатків Держфінмоніторингу в 2016 році здійснювалося з державного бюджету в межах затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» бюджетних асигнувань.

У 2016 році відповідно до отриманих з державного бюджету асигнувань Держфінмоніторингом були здійснені видатки в сумі 27 011,3 тис. грн. Структура використання вказаних коштів наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. Структура використання бюджетних асигнувань Держфінмоніторингу в 2016 році

Напрямок витрат	Сума в тис. грн.
Виплата заробітної плати та нарахувань на неї	23 317,2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 514,5
Оплата видатків на відрядження	0,0
Інші видатки для забезпечення діяльності та функціонування Державної інформаційної та інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу	2 179,6
Разом	27 011,3

2.

РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВЧОЇ
БАЗИ З ПИТАНЬ
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ)
ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ
ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ,
ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ
ТА ФІНАНСУВАННЮ
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ
МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Розвиток законодавчої бази з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Протягом 2016 року Держфінмоніторингом здійснювались заходи з розробки пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері ПВК/ФТ, а також з інших питань діяльності Держфінмоніторингу.

Так, з метою досягнення відповідності правової системи України у сфері протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдження зброї масового знищення з урахуванням критеріїв, що висувуються Європейським Союзом (ЄС) до держав, та з метою виконання домовленостей в рамках меморандуму з Міжнародним валютним фондом, Міністерством фінансів України спільно із Держфінмоніторингом підготовлено законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Проектом Закону передбачено:

- збільшення порогових значень, при досягненні яких здійснюються заходи з первинного фінансового моніторингу;
- оптимізацію кількості ознак обов'язкового фінансового моніторингу;
- забезпечення переходу до застосування ризик-орієнтовного підходу під час виявлення та подання СПФМ інформації Держфінмоніторингу;
- зміну підходу застосування до СПФМ заходів впливу за порушення вимог антилегалізаційного законодавства;
- удосконалення положень законодавства, що забезпечують конфіденційність факту отримання та виконання СПФМ запитів рішень та доручень Держфінмоніторингу, та як наслідок захист СПФМ від погроз, дискримінаційних дій та інших негативних наслідків, пов'язаних з виконанням заходів з первинного фінансового моніторингу.

Водночас, з метою реалізації вимог Базового Закону протягом 2016 року прийнято (перелік наводиться у додатку А та Б):

- 4 акти Кабінету Міністрів України, 2 з яких розроблені Держфінмоніторингом та 2 – Міністерством фінансів України;
- 5 наказів Міністерства фінансів України, які розроблені Держфінмоніторингом;
- 2 спільні накази Міністерства фінансів України з іншими органами державної влади, які розроблені Держфінмоніторингом;
- 14 актів СДФМ.

Крім того, Держфінмоніторингом протягом 2016 року прийнято 163 накази організаційно-розпорядчого характеру, а також опрацьовано 55 проектів нормативно-правових актів, які надійшли від державних органів, з них після узгодження із Міністерством фінансів України позиції Держфінмоніторингу, погоджено без зауважень 50 актів.

3.

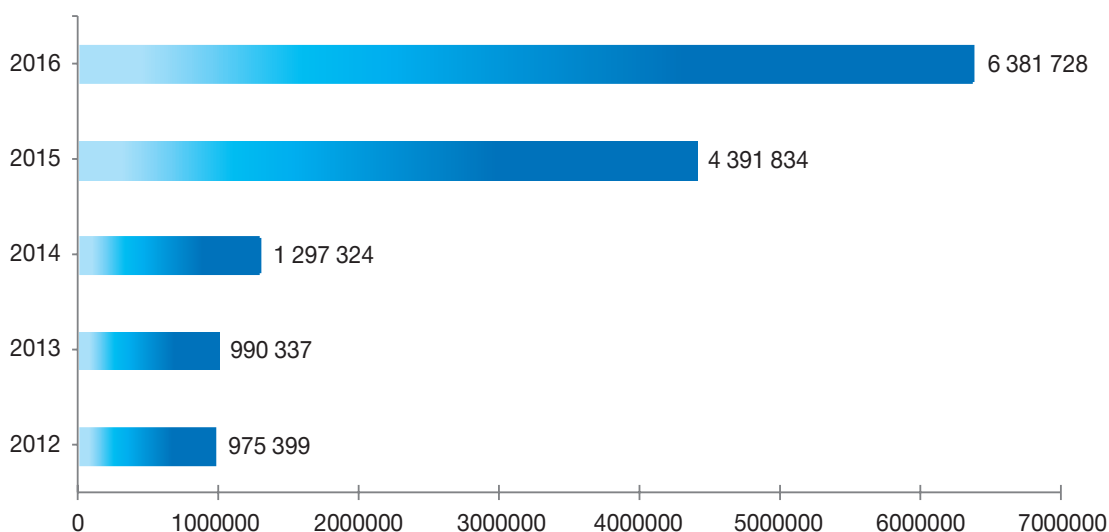
СТАТИСТИКА ОТРИМАНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ

3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень

Згідно із Базовим Законом, фінансові посередники подають до Держфінмоніторингу інформацію про фінансові операції, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу або щодо яких є підозри у причетності до відмивання коштів або фінансування тероризму.

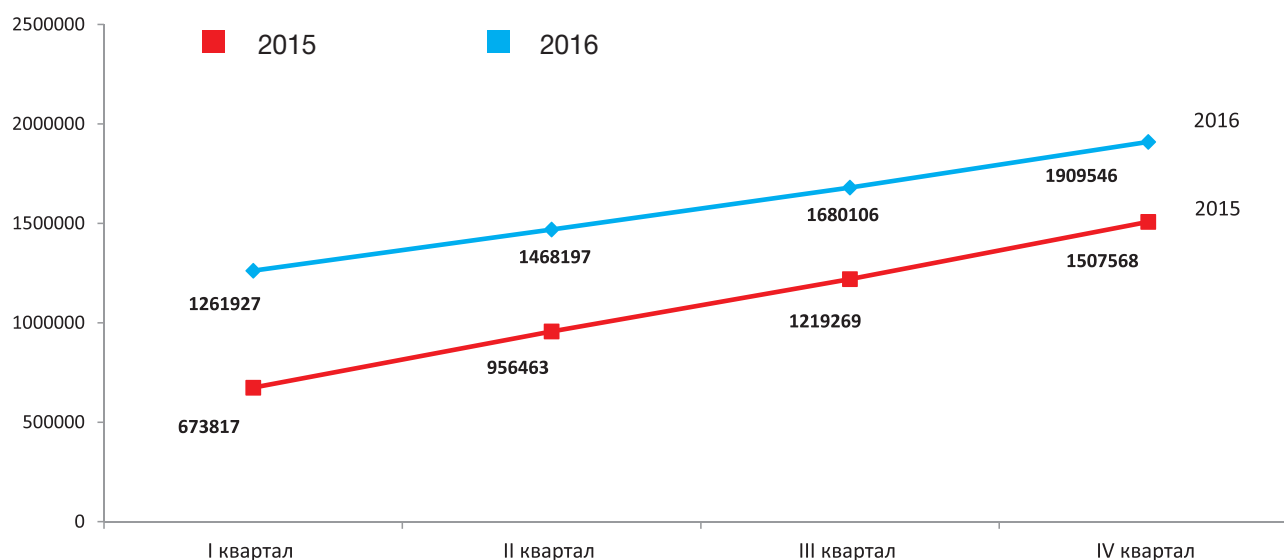
Всього з початку експлуатації інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу отримано та оброблено 19 327 697 повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, з яких 6 381 728 повідомлення протягом 2016 року (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Динаміка інформування про фінансові операції в роках 2012-2016

Слід відмітити, що у 2016 році Держфінмоніторингом взято на облік 6 319 776 повідомлень про фінансові операції, що на 45,05% більше ніж у 2015 році (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Динаміка повідомлень про фінансові операції, взятих на облік в 2015-2016 роках

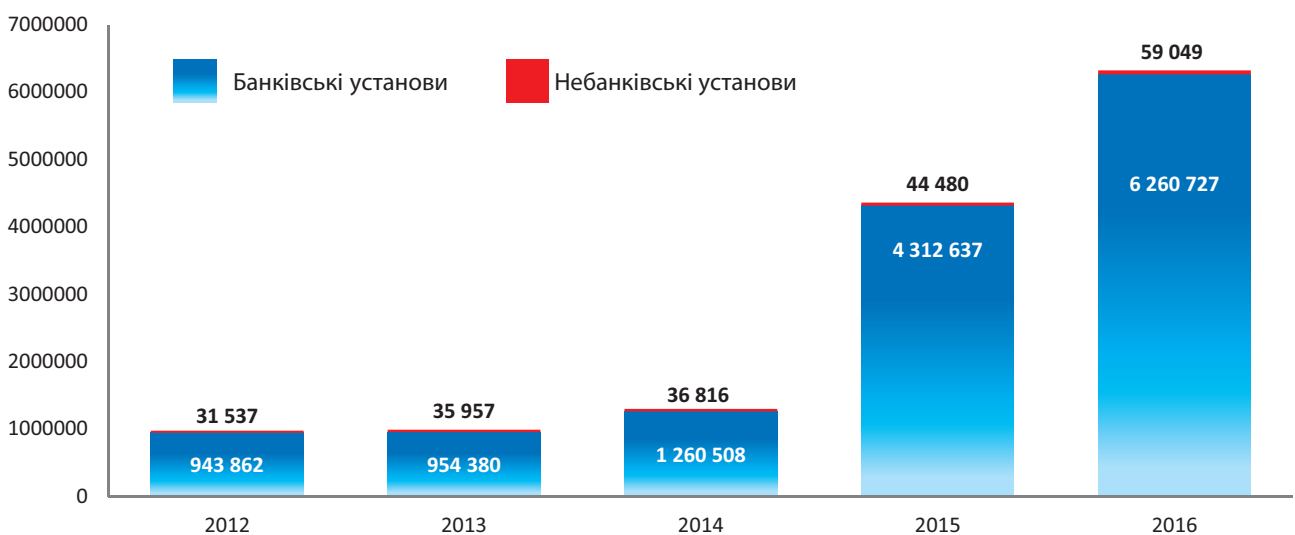

3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Найбільш активними в системі звітування, в розрізі СПФМ, є банківські установи, які надсилають основну частину повідомлень про операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

Протягом 2016 року від банківських установ було отримано 99,07% від загальної кількості повідомлень про фінансові операції (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Динаміка інформування про фінансові операції банківськими та небанківськими установами в 2012-2016 роках

Також слід зазначити, що питома вага помилок у повідомленнях складає лише 0,97% від загальної кількості отриманих Держфінмоніторингом у 2016 році повідомлень про фінансові операції.

Таким чином, відсоток повідомлень про фінансові операції, поданих СПФМ до Держфінмоніторингу протягом 2016 року складає 99,03% від загальної кількості повідомлень.

Таблиця 3.1. Кількість повідомлень про фінансові операції, взятих на облік Держфінмоніторингом, в розрізі типів подання станом на 01.01.2017 року

Тип установи	Кількість повідомлень в електронному вигляді	Кількість повідомлень в паперовому вигляді
Банківські установи	6 260 727	–
Небанківські установи	58 605	444

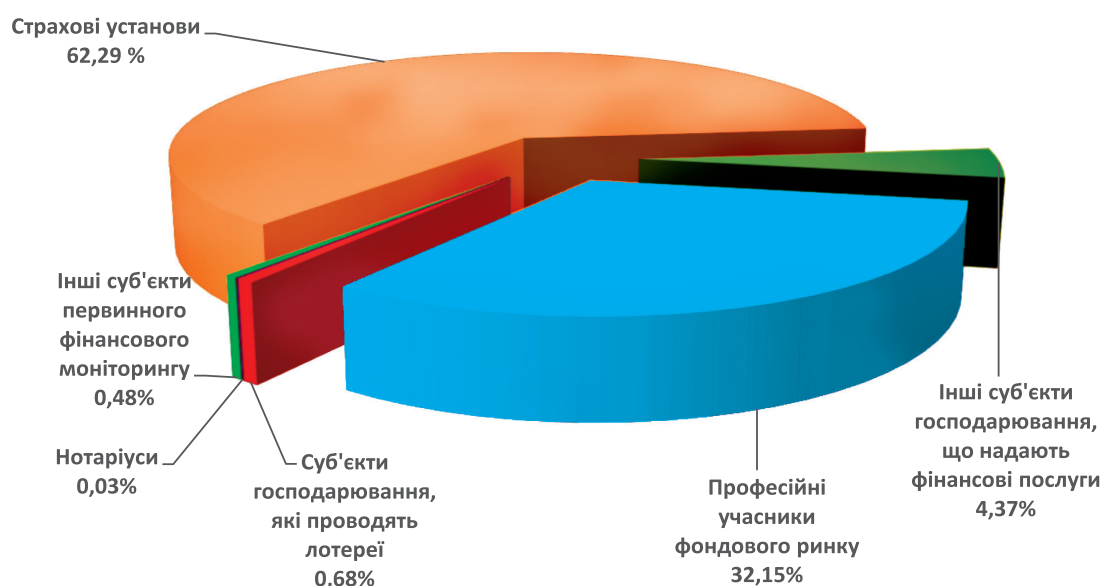
У 2016 році кількість повідомлень про фінансові операції, що були отримані та взяті на облік Держфінмоніторингом від небанківських установ в електронному вигляді збільшилась порівняно з 2015 роком на 33,53% та складає 99,25% від загальної кількості поданих до Держфінмоніторингу зазначеною категорією СПФМ повідомлень.

Серед небанківських установ найбільш активним у поданні повідомлень є страховий сектор. Питома вага таких повідомлень у загальному обсязі взятих на облік повідомлень про фінансові операції, що надійшли до Держфінмоніторингу від небанківського сектору склала 62,29% (табл. 3.2, рис. 3.4).

Таблиця 3.2. Питома вага повідомлень у загальному обсязі повідомлень про фінансові операції, що надійшли від небанківського сектору та взяті на облік Держфінмониторингом протягом 2016 року

Тип установи	Кількість	Питома вага
Страхові установи	36 782	62,29%
Інші суб'єкти господарювання, що надають фінансові послуги	2 583	4,37%
Професійні учасники фондового ринку	18 987	32,15%
Суб'єкти господарювання, які проводять лотереї	399	0,68%
Нотаріуси	20	0,03%
Інші СПФМ	278	0,48%

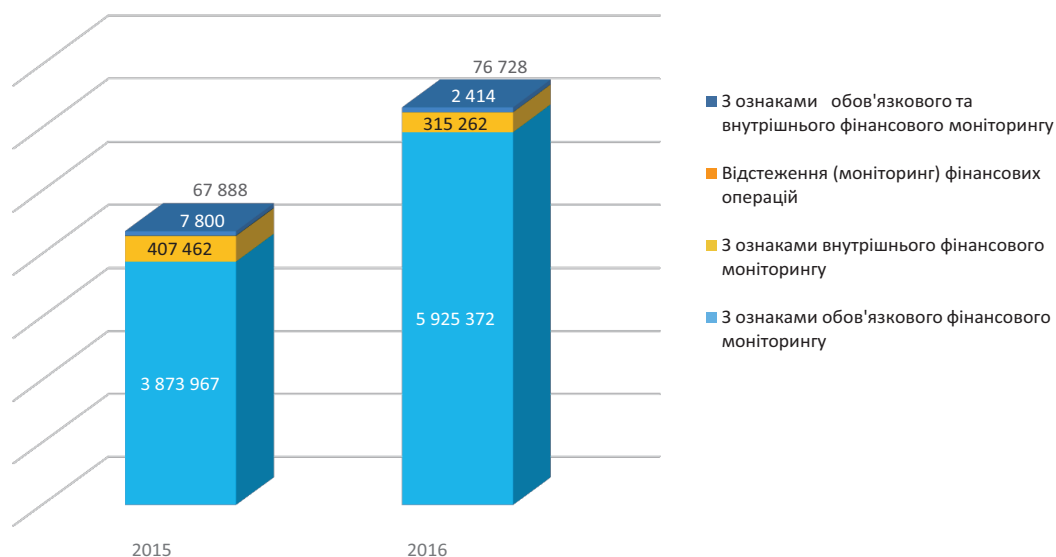
Рис. 3.4. Питома вага повідомлень, які взяті на облік Держфінмониторингом у 2016 році, за видами суб'єктів небанківського сектору

Розподіл прийнятих на облік в звітному році повідомлень в розрізі ознак фінансового моніторингу має такий вигляд (рис. 3.5):

- за ознаками обов'язкового моніторингу – 93,76% (5 925 372);
- за ознаками внутрішнього моніторингу – 4,99% (315 262);
- за ознаками обов'язкового та внутрішнього моніторингу – 1,21% (76 728);
- фінансові операції, що надійшли на запит щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій – 0,04% (2 414).

Рис. 3.5. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі ознак фінансового моніторингу в 2015-2016 роках

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Базового Закону СПФМ зобов'язані стати на облік у Держфінмоніторингу.

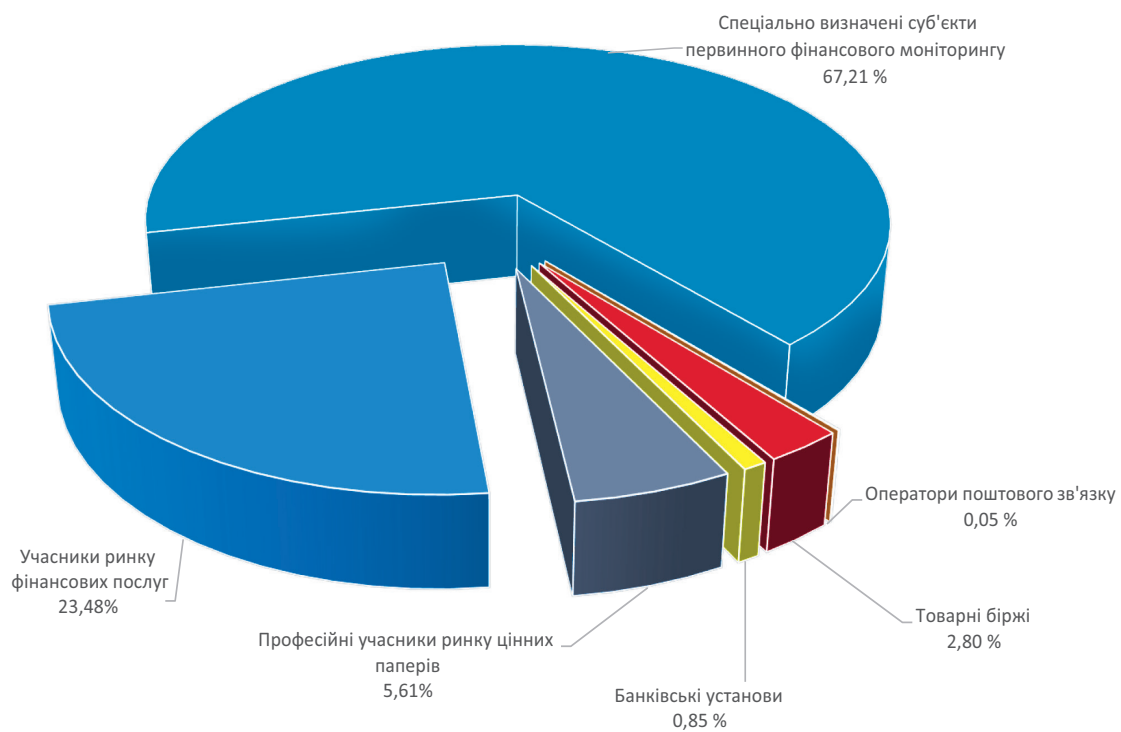
Станом на 01.01.2017 на облік у Держфінмоніторингу стали 23 656 (у тому числі 12 074 відокремлених підрозділи) СПФМ (табл. 3.3, рис. 3.6).

Таблиця 3.3. Питома вага СПФМ, що стали на облік в Держфінмоніторингу станом на 01.01.2017 року

Тип СПФМ	Кількість*	Питома вага
Банківські установи	99	0,85%
Учасники ринку фінансових послуг	2 719	23,48%
Професійні учасники ринку цінних паперів	650	5,61%
Товарні біржі	324	2,80%
Оператори поштового зв'язку	6	0,05%
Спеціально визначені СПФМ	7 784	67,21%

* дані без урахування відокремлених підрозділів

Рис. 3.6. Питома вага суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які стали на облік у Держфінмоніторингу у розрізі видів

4.

АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

4.1. Процес аналізу інформації

Держфінмоніторинг згідно з повноваженнями на постійній основі здійснює збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Інформація для аналізу надходить від:

- СПФМ;
- правоохоронних органів;
- СДФМ та інших державних органів;
- ПФР іноземних країн.

Держфінмоніторингом здійснюється комплексний аналіз отриманої інформації та виявлення сумнівних фінансових операцій в державному і комерційному секторі економіки із залученням фінансових та нефінансових посередників.

Первинна обробка та аналіз інформації здійснюється в аналітичному сегменті Єдиної інформаційної системи фінансового моніторингу.

Всі отримані повідомлення, що надходять до сховища Держфінмоніторингу, розділяються за ступенем ризику та підлягають ґрунтовному аналізу з урахуванням всієї наявної інформації. За результатами такого аналізу створюються досьє для проведення фінансових розслідувань.

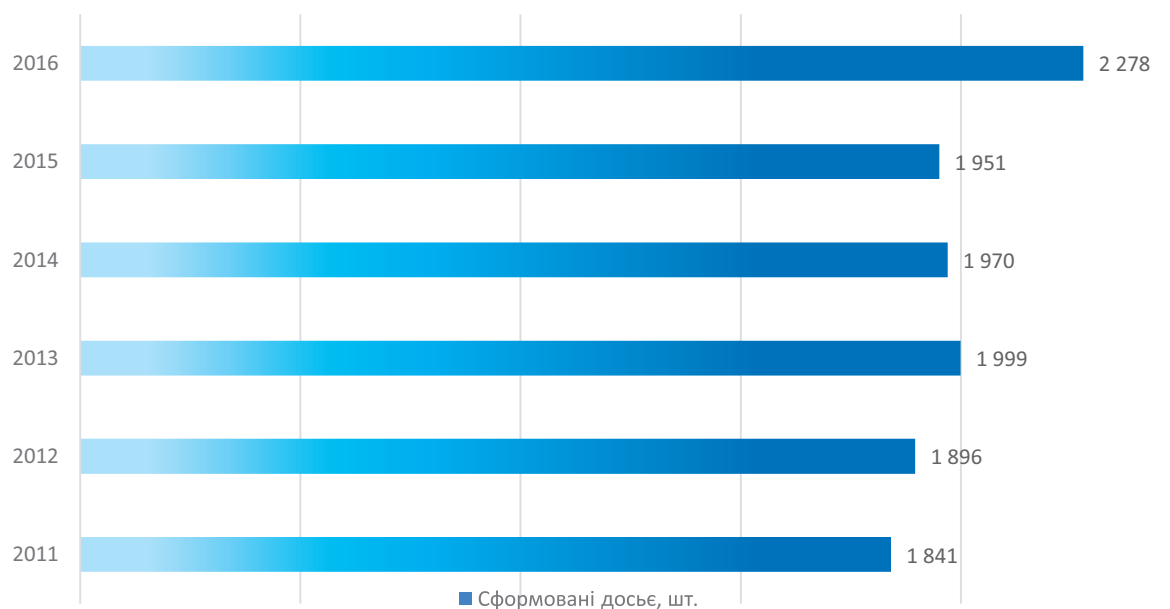
Так, протягом 2016 року для активної роботи було відібрано 288 614 повідомлень про фінансові операції, що стали базою для формування 2 278 досьє (рис. 4.1).

В порівнянні з попереднім 2015 роком кількість повідомлень про фінансові операції, що стали базою для формування досьє, зросла на 2,9% або на 8 089 повідомлень.

Кожне досьє аналізується на предмет виявлення підстав вважати, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення чи пов'язана із вчиненням іншого діяння, визначеного Кримінальним кодексом України.

Держфінмоніторинг здійснює аналіз фінансових операцій, який заснований на ризик-орієнтованому підході з урахуванням міжнародного досвіду боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів та фінансуванням тероризму.

Рис. 4.1. Динаміка формування досьє в 2011 - 2016 роках

За результатами опрацювання досьє у 2016 році до правоохоронних органів передано 591 матеріал (269 узагальнених та 322 додаткових узагальнених матеріалів).

Аналіз отриманих повідомлень здійснюється із врахуванням додаткової інформації, що одержується на запити Держфінмоніторингу.

Так, протягом 2016 року, засобами програмного забезпечення АРМ «Запит НБУ» направлено 16 942 файли-запити до 90 банківських установ.

Базовим Законом передбачено інструмент отримання додаткової інформації – відстеження (моніторинг) фінансових операцій.

Інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень про фінансові операції.

Протягом 2016 року Держфінмоніторингом не формувались запити на відстеження (моніторинг) фінансових операцій до СПФМ.

4.2. Зупинення фінансових операцій

Базовий Закон передбачає право Держфінмоніторингу щодо зупинення фінансових операцій. Порядок прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 № 1200, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.01.2016 за № 123/28253 (далі – Порядок).

Відповідно до частини п'ятої статті 17 Базового Закону, загальний строк зупинення фінансових операцій не може перевищувати 30 робочих днів.

Відповідно до діючого Порядку Держфінмоніторинг приймає відповідні рішення та доручення про зупинення фінансових операцій:

- про подальше зупинення фінансової операції у випадках, встановлених частинами другою та п'ятою статті 17 Базового Закону;
- про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) відповідно до частин третьої та п'ятої статті 17 Базового Закону;
- про скасування свого рішення щодо зупинення видаткових операцій відповідно до частини п'ятої статті 17 Базового Закону;
- щодо зупинення/поновлення СПФМ проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави – відповідно до частини третьої статті 23 Базового Закону.

Протягом 2016 року Держфінмоніторингом на виконання статті 17 Базового Закону підготовлено та направлено 757 рішень, зокрема:

- в порядку частини другої статті 17 Базового Закону – 149 рішень;
- в порядку частини третьої статті 17 Базового Закону – 608 рішень.

4.3. Фінансові розслідування

4.3.1. Щодо розслідування фінансових операцій, пов'язаних з корупційними діями, у т. ч. проведених за участю колишнього Президента України Януковича В. Ф., його близькими та посадовцями колишнього Уряду, органів влади, місцевого самоврядування

Держфінмоніторингом протягом 2016 року передано правоохоронним органам 172 матеріали (38 узагальнених та 134 додаткових узагальнених) стосовно фінансових операцій, пов'язаних із підозрою у вчиненні корупційних діянь, зокрема до:

- Національного антикорупційного бюро України – 71 матеріал;
- органів прокуратури України – 81 матеріал;
- органів внутрішніх справ України – 9 матеріалів;
- органів Служби безпеки України – 10 матеріалів;
- органів фіскальної служби України – 1 матеріал.

У вказаних матеріалах сума підозрілих фінансових операцій, які можуть бути пов'язані із легалізацією (відмиванням) коштів або з учиненням іншого кримінального правопорушення, становить 4,4 млрд. гривень.

У 2016 році Держфінмоніторингом продовжувалась активна робота стосовно розслідування фактів відмивання коштів, одержаних від корупційних діянь, розкрадання та привласнення державних коштів та майна колишнім Президентом України Януковичем В. Ф., його близькими, посадовцями колишнього Уряду країни та пов'язаними з ними особами, а також щодо осіб, причетних до організації умисного масового вбивства людей. Особлива увага приділена пошуку та блокуванню грошових коштів та усіх активів вищезазначених фізичних осіб в банківських та інших фінансових установах України.

Так, за результатами вжитих заходів Держфінмоніторингом на території України (з березня 2014 року по грудень 2016) виявлено рахунки **103** фізичних осіб та заблоковано кошти на 565 банківських рахунках на суму **340,7 млн. грн., 30,5 млн. дол. США, 5,0 млн. євро та 21,7 млн. рос. рублів**, дорогоцінних металів (золота та срібла) загальною вартістю **6,8 млн. грн.**, а також цінних паперів загальною вартістю **1,1 млрд. гривень**.

На 96 банківських рахунках **42 юридичних осіб (в т. ч. 21 компанії-нерезидента)**, що пов'язані із вищезазначеними фізичними особами, заблоковані кошти на загальну суму **1,4 млрд. грн., 303,1 млн. дол. США, 13,6 млн. євро, 2,3 тис. фунтів стерлінгів**, а також цінних паперів вартістю **2,3 млрд. грн. та 1,0 млрд. дол. США**.

Основні закономірності корупційних злочинів. Інструменти та способи відмивання корупційних доходів

В цілому, корупційні потоки пронизують всі галузі економіки країни. Корупція призводить до значних втрат для країни. Такі збитки можуть мати фінансові, кількісні, якісні та політичні складові.

Основні закономірності, які підвищують «інтерес» до вчинення корупційних злочинів:

- розкрадання державних коштів та отримання хабарів, в більшій мірі, здійснюється в тих галузях економіки, які мають для країни стратегічне значення (оборонний та паливно-енергетичний комплекс, охорона здоров'я, державне управління), оскільки на них розподіляються значні грошові потоки;
- великий обсяг коштів, залучених до реалізації проєктів на державному та місцевому рівнях за рахунок державних чи місцевих бюджетів;
- складний механізм визначення вартості товарів та послуг, постійні зміни ринкових умов для визначення реальної ціни придбаних активів;
- сфера державних закупівель не є прозорою і характеризується високою конкуренцією, що може створити умови для закулісних змов.

Основними інструментами відмивання корупційних доходів є:

- фіктивні послуги;
- використання афілійованих осіб для надання псевдопослуг;
- передплата за товари і послуги підконтрольним особам з подальшою непоставкою/невиконанням;
- заниження вартості товарів державною компанією при реалізації компаніям-посередникам для акумулювання прибутків;
- укладання завідомо неправомірних угод по придбанню продукції за цінами, встановленими для соціальних потреб, з подальшою її реалізацією;
- використання підприємств з ознаками фіктивності;
- «торгівля» державними послугами з видачі/оформлення дозвільних документів;
- використання банківських рахунків, відкритих за межами України;
- відхилення конкурентних заяв на участь в тендерах на користь підконтрольних компаній, що пропонують значно вищі ціни.

До найпоширеніших способів відмивання корупційних доходів можна віднести:

- залучення осіб, які не мають з «корупціонером» близьких родинних зв'язків, в той же час пов'язані іншими зв'язками (далекі родичі, водії, помічники);
- отримання хабара готівкою з подальшим переведенням у безготівкову форму;
- отримання корупційного доходу в Україні, а його «відбілювання», легалізація, надання йому законного походження здійснюється за кордоном;
- неодноразове отримання спадщини від осіб, не пов'язаних родинними зв'язками;
- придбання власності за кордоном;
- придбання корпоративних прав.

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь у оборонно-промисловому комплексі

Проведення антитерористичної операції на сході України значно збільшує розмір видатків на реформування та розвиток оборонно-промислового комплексу країни, що в свою чергу посилює ризики вчинення корупційних злочинів у цій сфері.

Так, наприклад, процес проведення тендерів може бути менш прозорим з причини того, що предмет закупівель/робіт в переважній більшості є конфіденційним, оскільки пов'язаний з питанням національної безпеки і його секретність захищена законодавчими та нормативними вимогами.

Також необхідно зазначити, що державні закупівлі в оборонно-промисловому комплексі в більшій мірі відбуваються не напряму з надавачами або виробниками послуг, а через ланцюг посередників, а це в свою чергу значно збільшує вартість тендерної пропозиції, оскільки на «вартість послуги» за лобювання інтересів окремих суб'єктів господарювання впливає визначена кожним учасником ланцюга дохідність.

Інструменти та способи відмивання корупційних доходів

Приклад 1

За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування виявлено схему із відмивання злочинних доходів посадовою особою державного підприємства за допомогою підконтрольних компаній (рис. 4.2).

Державним підприємством оборонного комплексу підписано агентську угоду з Компанією-нерезидентом «А» на поставку машин на митну територію України.

Компанія-нерезидент «А» зареєстрована на території Республіки Кіпр за адресою масової реєстрації, кінцевим бенефіціарним власником компанії є Громадянка А, яка отримує заробітну плату на Державному підприємстві.

Компанією-нерезидентом «А» відкрито рахунок в банківській установі Естонії, на який Державним підприємством було перераховано кошти на загальну суму еквівалентну 44,6 млн. грн. (2,5 млн. дол. США та 0,02 млн. євро).

Фактичним постачальником машин на митну територію України загальною вартістю 0,9 млн. дол. США було Підприємство-експортер, розташоване на території Республіки Білорусь, яке отримало від Компанії-нерезидента «А» лише 0,1 млн. дол. США згідно інвойсу.

Більша частина коштів, отриманих Компанією-нерезидентом «А» від Державного підприємства, була в подальшому перерахована на рахунки 10 юридичних та 2 фізичних осіб.

Реалізація вищезазначеної схеми проведення фінансових операцій здійснювалась у період, коли директором Державного підприємства був Громадянин Г.

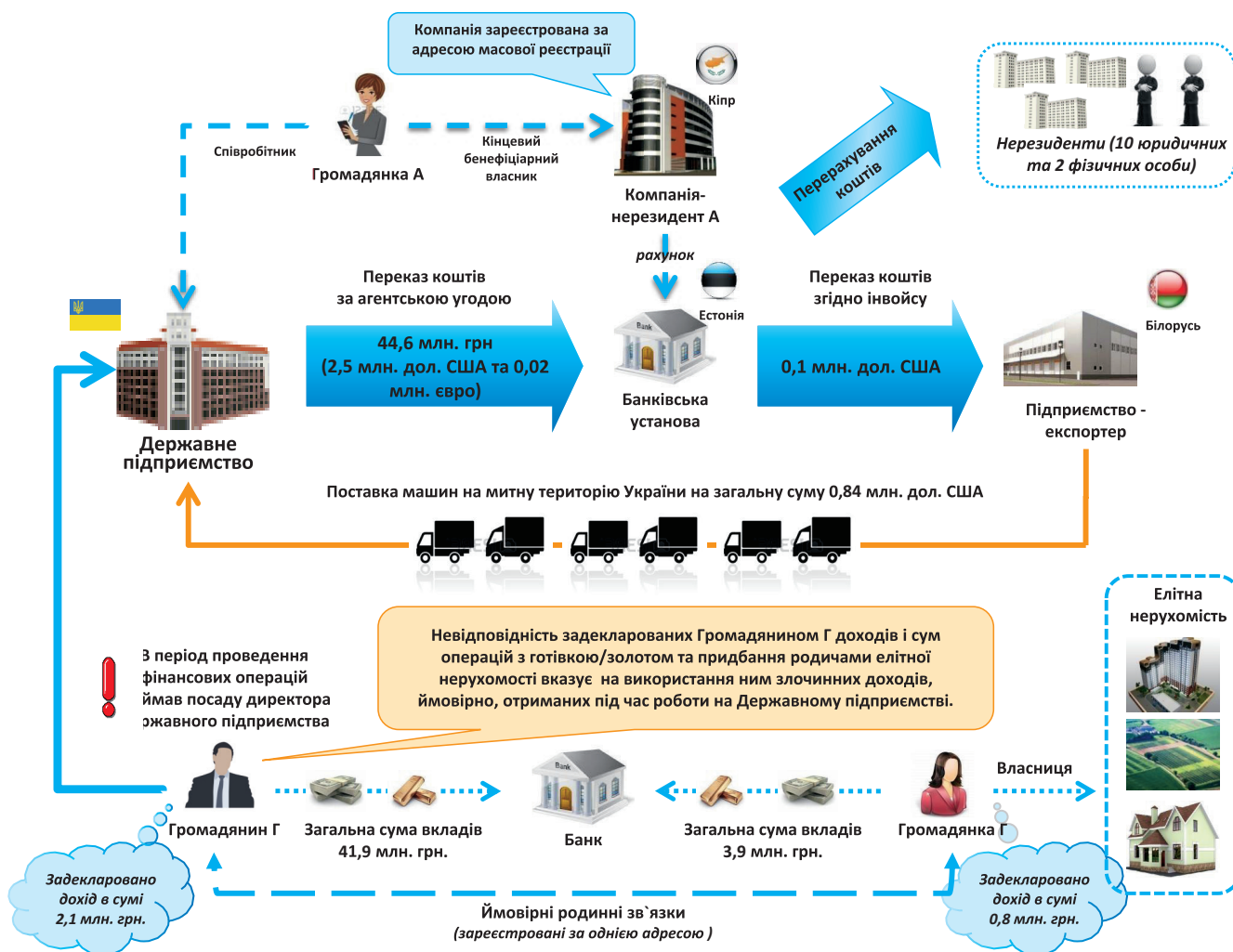
Відносно Громадянина Г відомо, що він задекларував доходи в сумі 2,1 млн. грн., при цьому загальна сума внесених ним коштів на банківські рахунки (готівкою та банківськими металами/золотом) складає 41,9 млн. гривень.

Також встановлено, що Громадянин Г зареєстрований за однією адресою з Громадянкою Г (ймовірні родинні зв'язки), яка задекларувала доходи в сумі 0,8 млн. грн., при цьому загальна сума внесених нею коштів на банківські рахунки (готівкою та банківськими металами/золотом) складає 3,9 млн. гривень. Крім того, Громадянка Г є власницею великої кількості елітної нерухомості в м. Києві.

Невідповідність задекларованих Громадянином Г доходів і сум операцій з готівкою/золотом та придбання родичами елітної нерухомості вказує на використання ним злочинних доходів, ймовірно, отриманих під час роботи на Державному підприємстві.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.2. Відмивання злочинних доходів посадовою особою державного підприємства за допомогою підконтрольних компаній

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь в енергетичній сфері

Історія масової корупції в українському енергетичному секторі налічує не один десяток років. Відсутність ринкової конкуренції, прозорого регулювання та залежність від олігархів-монополістів робить енергетичну сферу економіки дуже вразливою для здійснення корупційних діянь.

В умовах відсутності реформ в енергетичному секторі цілий ряд посадових осіб в Україні роками отримували надприбутки, здійснюючи контроль над діяльністю енергетичних монополій, та на сьогоднішній день продовжують маніпулювати політикою в енергетичній галузі, маючи представництво в Верховній Раді. Сектори видобутку газу і вугілля, виробництва та постачання електричної, теплової енергії продовжують відображати інтереси корпорацій; діяльність регуляторних органів не має належного законодавчого забезпечення для визнання їх незалежними від впливу політичних чинників.

Крім того, корумпований український енергетичний державний сектор протягом тривалого часу активно використовувався Російською Федерацією для шантажу та зміцнення власного впливу на Україну.

Найбільш непрозорими сферами на енергетичному ринку України, які використовуються у корупційних схемах, є державні закупівлі і трансферне ціноутворення. Також, джерелом отримання незаконних доходів в області української енергетики є поширені схеми комерційного та некомерційного використання енергоносіїв, які побудовані на різниці між ціною імпортованих енергоносіїв та пільговими цінами для населення.

Приклад 2

За результатами проведеного фінансового розслідування, Держфінмоніторингом встановлені факти розкрадання державних коштів за участі компанії-нерезидента, яка підконтрольна народному депутату України (рис. 4.3).

Так, між Державним підприємством та Компанією-нерезидентом «А» (Австрія) укладено контракт та ряд додаткових угод про продаж Державному підприємству декількох тисяч тон сировини протягом 4-х років. У свою чергу, австрійська Компанія-нерезидент «А» підконтрольна народному депутату України.

Компанія-нерезидент «А» не була виробником сировини та не мала засобів для її перевезення, тобто виступала лише посередником. На виконання зазначеного контракту Державне підприємство перерахувало на користь Компанії-нерезидента «А» кошти у сумі 75,0 млн. дол. США.

В подальшому, Компанія-нерезидент «А» уклала договір з дійсним виробником та постачальником сировини – Компанією-нерезидентом «К» (Казахстан). Проте, ціна сировини в даному договорі була значно нижчою, ніж в контракті та угодах між Компанією-нерезидентом «А» і Державним підприємством, а обсяги поставки сировини в рази меншими.

Частина отриманих коштів від Державного підприємства в сумі 43,0 млн. дол. США було перераховано Компанією-нерезидентом «А» на користь казахстанської Компанії-нерезидента «К», інша частина – на латвійські рахунки двох Компаній-нерезидентів «В1» та «В2» (Великобританія), які були підконтрольні громадянам Російської Федерації та України.

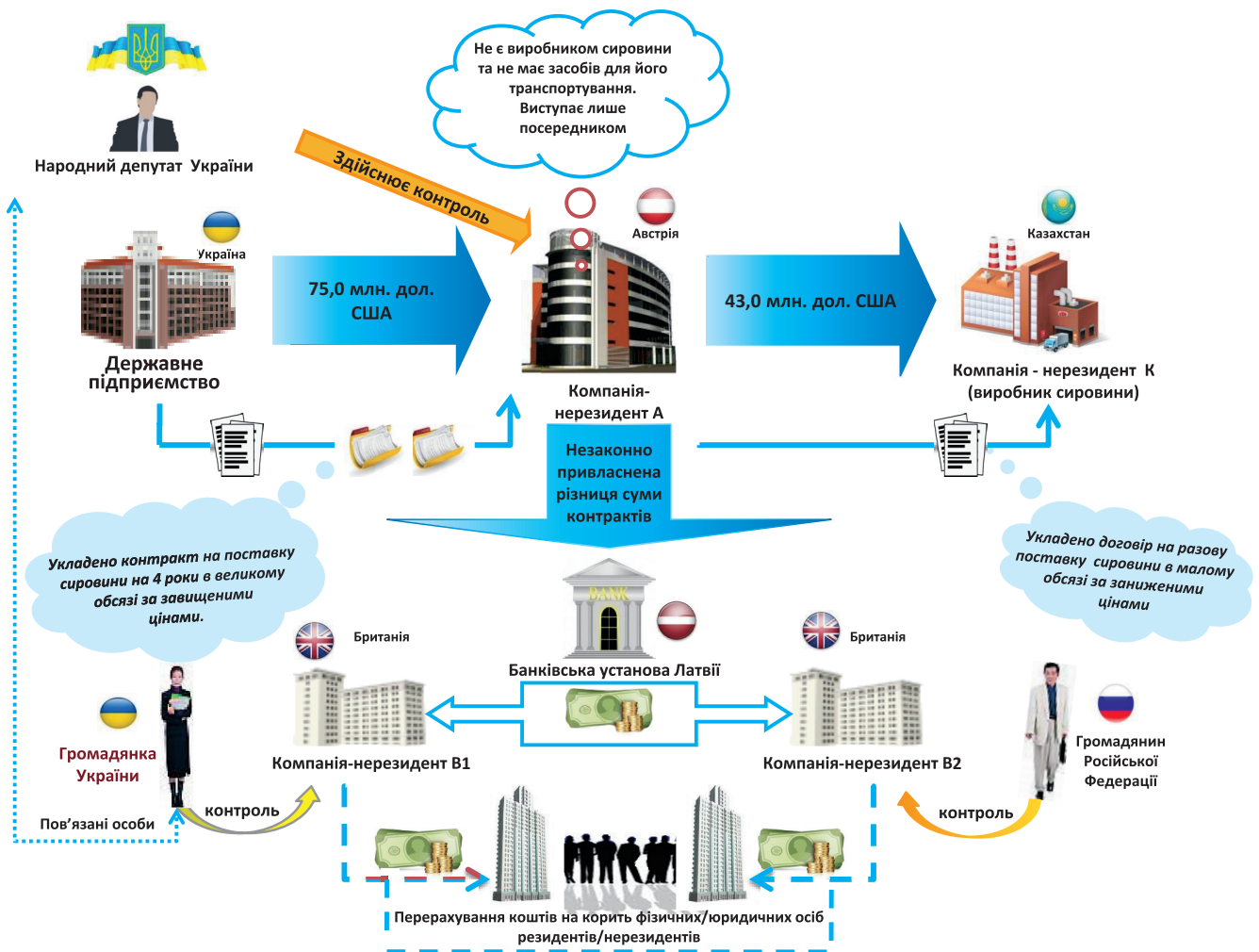
Також, в результаті подальших розслідувань було виявлено, що Громадянка України, якій була підконтрольна Компанія-нерезидент В1, та народний депутат України є пов'язаними особами.

Таким чином, Компанія-нерезидент «А» привласнила кошти за рахунок різниці вартості контрактів.

Далі, з латвійських рахунків британських Компаній-нерезидентів «В1» та «В2» кошти були перераховані на користь ряду фізичних та юридичних осіб, як резидентів, так і нерезидентів України.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.3. Факти розкрадання державних коштів за участі компанії-нерезидента, яка підконтрольна народному депутату України

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь у сфері видобування корисних копалин

В Україні простежується масштабна корупція у галузі видобутку природних ресурсів та копалин, таких як вугілля, деревина, бурштин, пісок та чорнозем. Даний перелік не є вичерпним та залежить від конкретного регіону країни, природних ресурсів.

Під час видобутку корисних копалин створюються різноманітні схеми, які надають можливість привласнювати видобуті корисні копалини, занижувати податкові зобов'язання з податку на додану вартість, податку на прибуток, а також плати за користування надрами.

Задоволення потреб України в мінеральній сировині та енергоносіях за рахунок імпорту, та підвищення цін на ці

види продукції зумовили кримінальну активність ринку мінеральних та паливно-енергетичних ресурсів.

Сумнівні доходи, одержані від продажу корисних копалин, нерідко призводять до зниження політичної відповідальності, не забезпечують економічного зростання, добробуту населення, необхідного для створення передумови для існування відповідального громадського суспільства і можуть відкривати можливості для процвітання корупції.

Рівень доходів від продажу корисних копалин зазвичай у багато разів перевищує доходи, одержані у будь-якому іншому секторі економіки.

Приклад 3

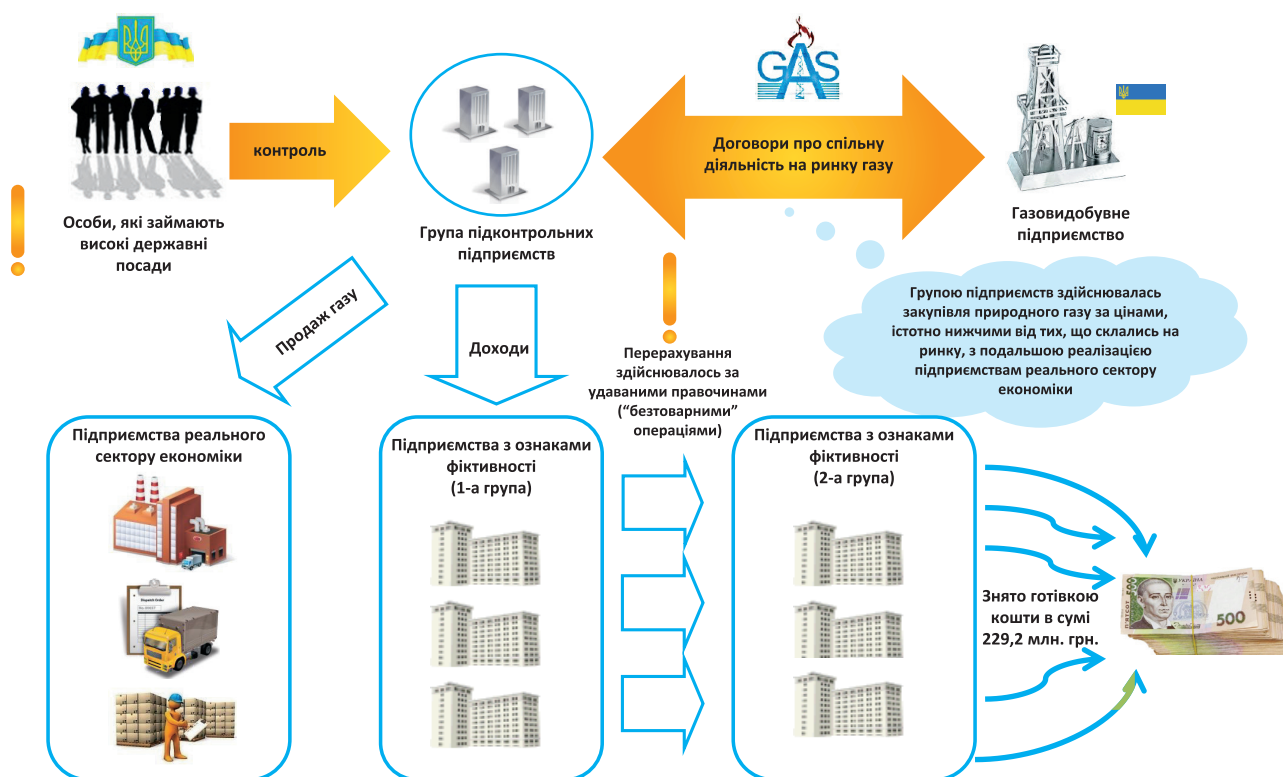
За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування, виявлено схему, яка свідчить про відмивання доходів, отримання високопосадовцями у вигляді неправомірної вигоди (рис. 4.4).

Встановлено, що групою осіб, які займають високі державні посади, створено злочинну організацію з метою особистого збагачення. Зазначені особи, використовуючи надану владу та службове становище, організували реалізацію природного газу, видобутого підконтрольними підприємствами за договорами про спільну діяльність з газовидобувним підприємством, яке має державну власність, за цінами, істотно нижчими від тих, що склались на ринку природного газу.

В подальшому, видобутий газ реалізовувався підприємствам реального сектору економіки за ринковою вартістю. Одержаний дохід у вигляді різниці грошових коштів від купівлі газу за заниженими цінами та подальшого продажу газу за ринковими цінами перераховувався підконтрольними підприємствами транзитом через ряд рахунків першої групи підприємств з ознаками фіктивності на рахунки другої групи підприємств, які також мають ознаки фіктивності. З рахунків останньої групи, частково, кошти були зняті готівкою на загальну суму 229,2 млн. гривень.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.4. Відмивання доходів, отримання високопосадовцями у вигляді неправомірної вигоди

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь у сфері охорони здоров'я

Корупція пронизує всі сфери життєдіяльності суспільства, в тому числі і галузь охорони здоров'я.

Щороку держава витрачає великі кошти на утримання медичних закладів, придбання обладнання та ліків, що в свою чергу «спонукає» недобросовісних державних службовців та керівників державних установ до участі у «розподілі» державних коштів.

Непоодинокими є випадки, коли переможцем багатомільйонного тендеру на реконструкцію чи капітальний ремонт закладу охорони здоров'я стає організація, яка не займається будівництвом та ремонтними роботами, не має жодних

виробничих потужностей та найманих працівників. У той же час, на рахунки зазначеної компанії надходять бюджетні кошти, частина з яких привласнюється, а решта, відповідно до договору субпідряду, перераховується діючим компаніям, які безпосередньо займаються будівельними чи ремонтними роботами. Частина коштів, яка залишилась у переможця тендеру використовується як «винагорода» особам, які «допомогли» отримати бюджетне замовлення.

Значна частина корупційних потоків концентрується у фармацевтичній галузі, так як поширеним явищем є різноманітні незаконні оборудки в цій сфері (фальсифікація, підробка документів).

Приклад 4.

За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування виявлено схему відмивання коштів, отриманих посадовими особами в якості неправомірної вигоди (рис. 4.5).

За результатами перемоги у конкурсних торгах Міністерством охорони здоров'я України підписано контракт з Підприємством «Б» на поставку лікарських засобів і виробів медичного призначення та в подальшому перераховано на рахунок Підприємства «Б» кошти в сумі 291,5 млн. гривень.

При цьому, протягом часу, зазначеному в контракті, фактичної поставки лікарських засобів не відбулось.

Отримані кошти було конвертовано та перераховано на користь Компанії-нерезидента «А» в сумі 26,2 млн. дол. США та 0,2 млн. євро та на користь Компанії-нерезидента «В» у сумі 0,1 млн. євро.

В подальшому Компанією-нерезидентом «А» були перера-

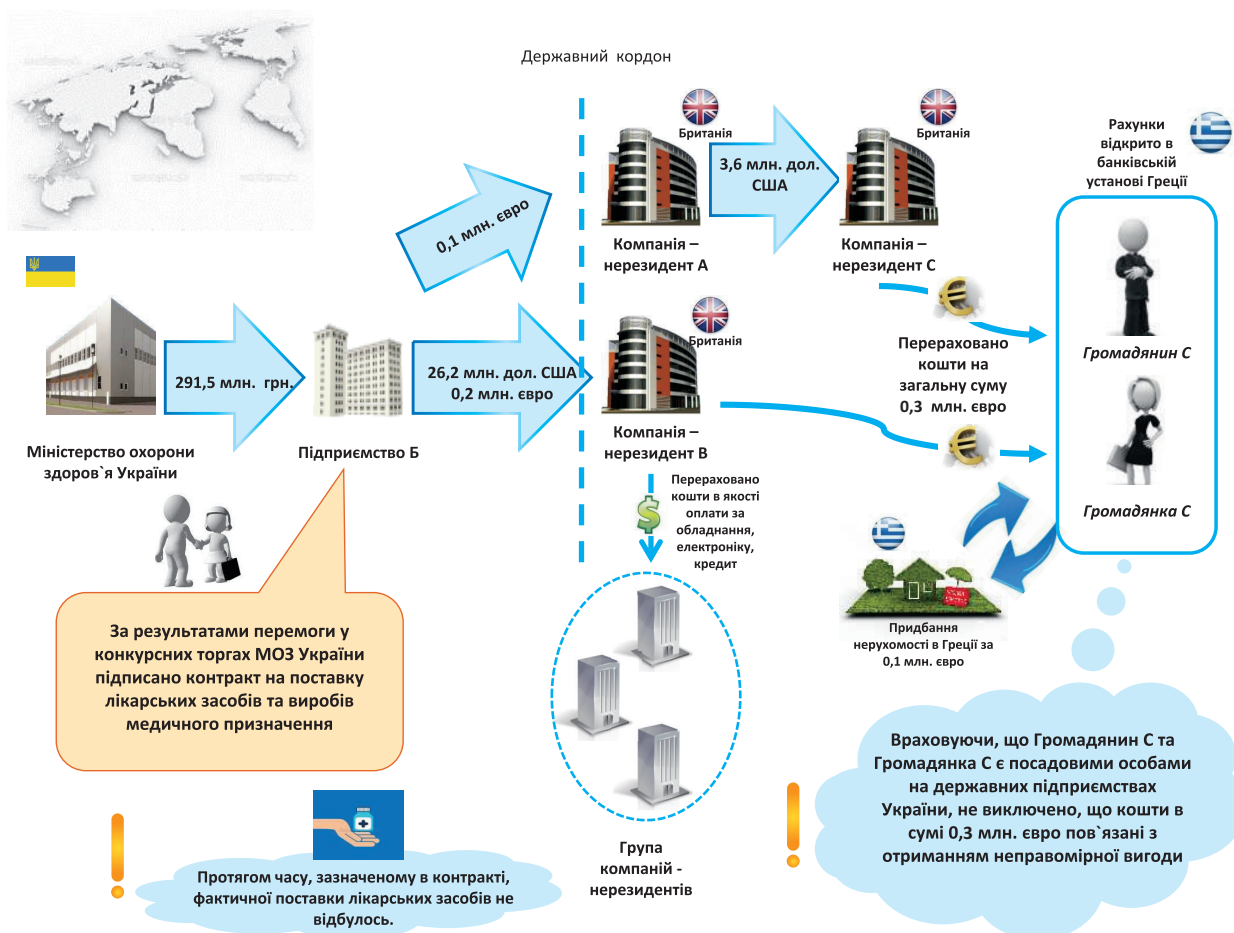
ховані кошти групі компаній-нерезидентів в якості оплати за будівельне та електричне обладнання, електроніку, кредит, в тому числі на рахунок Компанії-нерезидента «С» на загальну суму 3,6 млн. дол. США.

За інформацією підрозділу фінансової розвідки іноземної країни, від Компаній-нерезидентів «В» та «С» на рахунки громадян України – Громадянина С та Громадянки Д, відкриті у банківській установі Греції, було перераховано кошти на загальну суму 0,3 млн. євро. В подальшому частина отриманих коштів в сумі 0,1 млн. євро була спрямована зазначеними особами на придбання нерухомості на території Греції.

Враховуючи, що Громадянин С та Громадянка Д є посадовими особами на державному підприємстві України, не виключено, що кошти в сумі 0,3 млн. євро пов'язані з отриманням неправомірної вигоди.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.5. Схема відмивання коштів, отриманих посадовими особами в якості неправомірної вигоди

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь у сфері проектування, будівництва та експлуатації інфраструктурних проектів

Значні державні видатки на інфраструктурні проекти (розвиток залізничного, повітряного, морського, автотранспортного та міського транспорту, будівництво доріг) сприяють корупції у цій сфері.

Даний сектор видатків має власні особливості, які вклю-

чають значні масштаби робіт, необхідність в організації складних схем поставок, участь значної кількості юридичних осіб, що в цілому створює додаткову мотивацію для корупції та надає можливості за масштабними процесами приховувати корупційні потоки.

Приклад 5.

За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування виявлено схему привласнення державних коштів, які були надані у якості кредиту під гарантії Уряду України, з їх подальшою легалізацією (рис. 4.6).

На виконання робіт з будівництва залізничного пасажирського сполучення укладено кредитний договір між державним підприємством та компанією-нерезидентом.

Відповідно до умов кредитного договору на рахунок Державного підприємства надійшло 14,9 млн. дол. США (еквівалент 119,0 млн. грн.).

В подальшому отримані кошти двома частинами було перераховано на мультивалютний рахунок державного підприємства, відкритий в банківській установі «М».

Отримані кредитні кошти були використані не за цільовим призначенням. Частина коштів була перерахована через певний проміжок часу на депозитний рахунок, який відкрито в банківській установі «М». З депозитного рахунку розміщені кошти та проценти були повернуті на поточний рахунок, відкритий в банківській установі «М». Іншу частину отриманих кредитних коштів перераховано на поточний рахунок у банківській установі «М».

Таким чином, після конвертації валюти, на поточному рахунку державного підприємства, відкритому в банківській установі «М», було акумульовано 165,8 млн. гривень.

В ході розслідування встановлено, що в подальшому частину коштів у сумі 82,0 млн. грн. було розміщено на депозитному рахунку, відкритому у фінансовій компанії «Р», якою в свою чергу, перераховано їх на користь ряду юридичних осіб. Фінансова компанія «Р» та юридичні особи, на користь яких в подальшому були перераховані кошти, мають ознаки фіктивності.

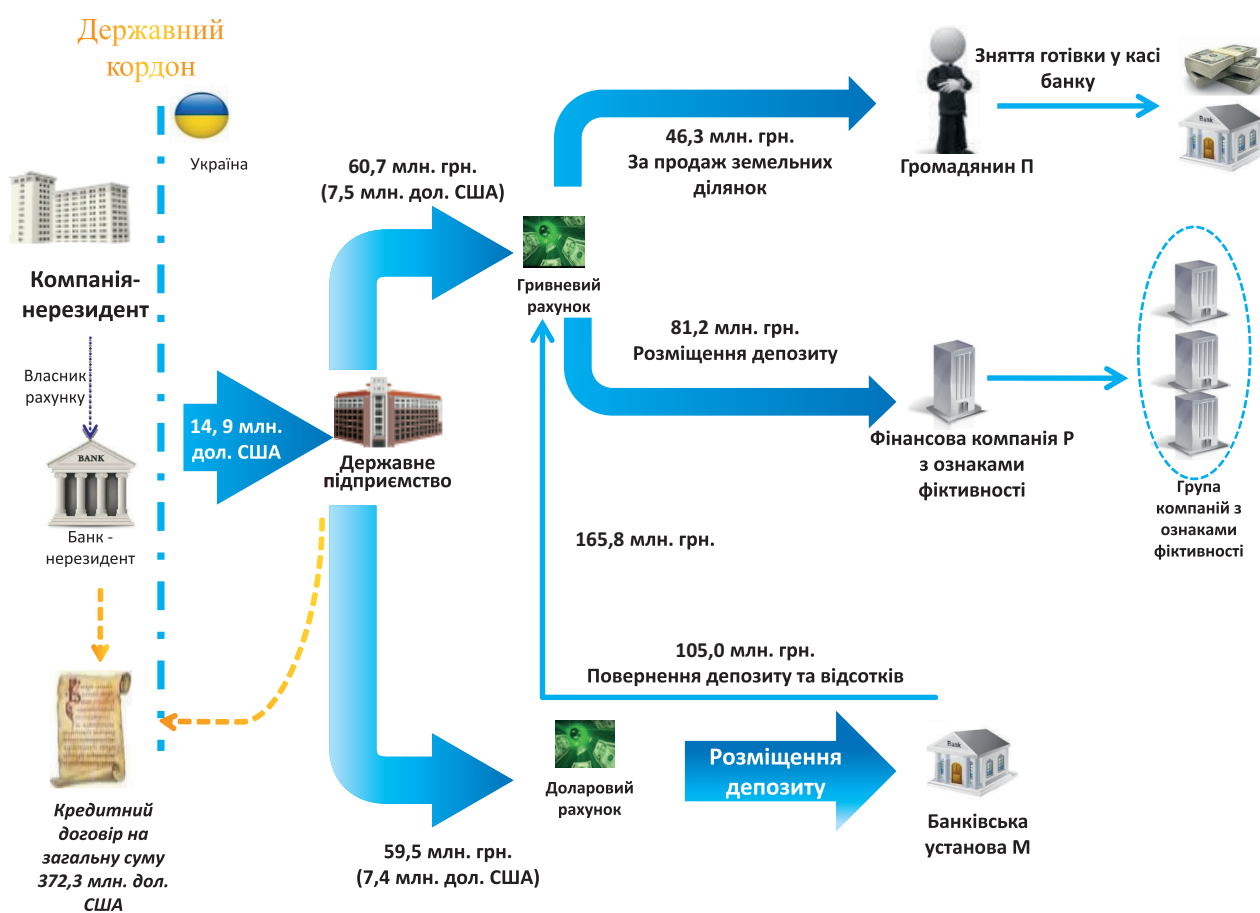
Частина коштів у сумі 46,3 млн. грн. була перерахована на рахунок фізичної особи Громадянина П як оплата за придбання земельних ділянок, на території яких повинно було проходити будівництво залізничного пасажирського сполучення, за значно завищеною ціною. В подальшому отримані кошти Громадянином П у повному обсязі були зняті готівкою.

Таким чином, з урахуванням того, що будівництво ділянки залізничного пасажирського сполучення не здійснено, зазначене може вказувати на створення корупційної схеми, пов'язаної із привласненням коштів державного підприємства та їх подальшою легалізацією.

Кредит державним підприємством компанії-нерезиденту повернуто не було.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.6. Схема привласнення державних коштів, які були надані у якості кредиту під гарантії Уряду України, з їх подальшою легалізацією

Розслідування фактів відмивання доходів, отриманих від корупційних діянь у сфері державного управління

Корупція в сфері державного управління, де поки залишаються сприятливі умови для її появи, зростання та поширення, ставить під серйозну загрозу ефективність державного управління в цілому, підриває рівень довіри суспільства і міжнародних партнерів до держави, і, у її найгіршому прояві, загрожує механізмам демократичного управління та навіть самим фундаментальним принципам існування держави у сучасному світі.

Корупція в сфері державного управління може використовуватись і фактично вже використовується на макрорівні для лобіювання інтересів олігархічних кланів, організованих кримінальних угруповань як інструмент збільшення обсягу активів чи створення умов для їх перерозподілу.

За умови відсутності прозорості і підзвітності населенню та громадському суспільству органів державного управління, можна легко створити умови для поширення корупції, і таким чином підтримувати функціонування корумпованих можновладців та пов'язаних з ними бізнесових структур, інших посередників, аудиторів, бухгалтерів, юристів, заангажованих журналістів та нечесних засобів масової інформації.

Найбільш поширеним проявом корупції у сфері державного управління є протекціонізм – висування працівників за ознаками родинності, земляцтва, особистої відданості та приятельських стосунків.

Приклад 6.

За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування виявлено схему відмивання коштів національним публічним діячем (рис. 4.7).

Громадянином К була профінансована купівля нерухомості у м. Лондоні (Великобританія) вартістю 825,0 тис. фунтів стерлінгів. При цьому учасниками купівлі нерухомості була використана незвичайна комерційна транзакція та складний шлях придбання власності, що може свідчити про можливе відмивання злочинних доходів.

Громадянином К, який був народним депутатом України, було отримано на власний рахунок грошові кошти від двох фізичних осіб на загальну суму 2,6 млн. грн. в якості оплати за корпоративні права телерадіокомпанії.

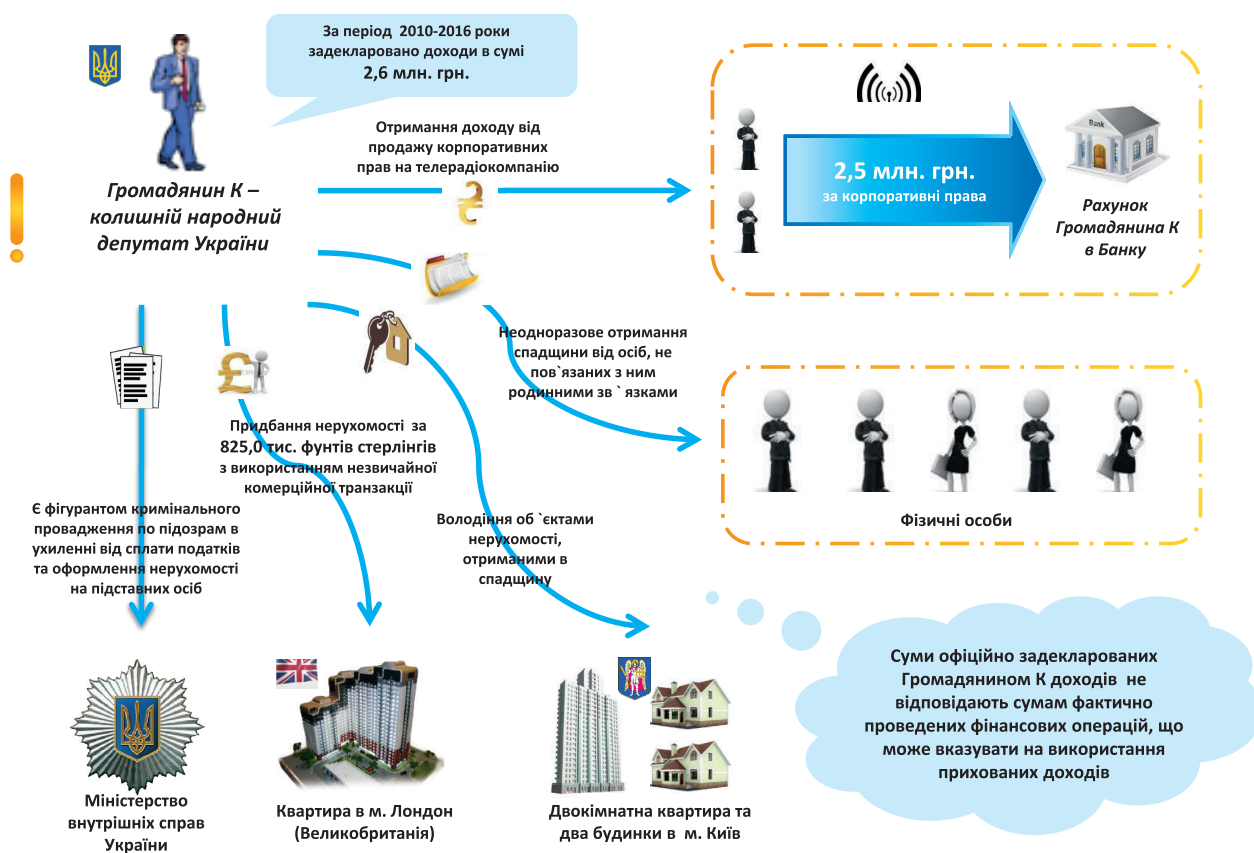
Громадянин К під час роботи на державних посадах неодноразово одержував спадок від фізичних осіб, не пов'язаних з ним родинними зв'язками, та є фігурантом кримінального провадження по підозрам в ухиленні від сплати податків та оформлення нерухомості на підставних осіб.

Громадянином К за період 2010-2016 роки задекларовано доходи в сумі 2,6 млн. грн., при цьому 2,0 млн. грн. – дохід, отриманий у спадщину (подарунок) від осіб, що не є членом сім'ї першого ступеня споріднення.

Суми офіційно задекларованих Громадянином К доходів не відповідають сумам фактично проведених фінансових операцій, що може вказувати на використання прихованих доходів.

Правоохоронними органами здійснюється кримінальне провадження.

Рис. 4.7. Схема відмивання коштів національним публічним діячем

4.3.2. Щодо розслідування операцій, пов'язаних з фінансуванням тероризму або проведених за участю осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території чи державного кордону України

Відповідно до законодавства Держфінмоніторинг (як підрозділ фінансової розвідки) спільно зі Службою безпеки України бере безпосередню участь у попередженні та протидії фінансуванню терористичної діяльності (сепаратизму).

За 2016 рік отримано на опрацювання 204 листа від правоохоронних органів з питань протидії фінансуванню тероризму та сепаратистських проявів в Україні, а також участі у протиправних діях посадових осіб органів влади та місцевого самоврядування державного і місцевого рівнів.

За результатами аналізу отриманої інформації за 2016 рік підготовлено та направлено до Служби безпеки України та Генеральної прокуратури України для розгляду та прийняття рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України 31 матеріал (з них 20 узагальнених матеріалів та 11 додаткових узагальнених матеріалів) стосовно фінансових операцій осіб, які за інформацією правоохоронних органів можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму (сепаратизму) та/або проведених за участю осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території або державного кордону України.

У вказаних матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані:

- з легалізацією коштів, становить 152,3 млн. грн.;
- з учиненням іншого злочину, визначеного КК України, становить 188,1 млн. гривень.

Одним із пріоритетних напрямків роботи Держфінмоніторингу є діяльність, яка направлена на виявлення осіб та їх фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму або проведених за участю осіб, які публічно закликають до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або зміни меж території або державного кордону України.

Держфінмоніторингом на постійній основі здійснюється моніторинг новопризначених так званих високопосадовців «ДНР» та «ЛНР».

Так, за 2016 рік актуалізовано список так званих високопосадовців «ДНР» та «ЛНР» та встановлено рахунки новопризначених осіб в банківських установах України.

На рахунках зазначених осіб виявлено та заблоковано кошти на загальну суму в еквіваленті 1,0 млн. грн., а саме:

- на рахунках трьох т. з. високопосадовців «ДНР» – 38,7 тис. дол.;
- на рахунку одного т. з. високопосадовця «ЛНР» – 0,004 млн. гривень.

За вказаний період вжитими заходами щодо попередження та протидії фінансуванню терористичної діяльності (сепаратизму) Держфінмоніторингом виявлено та заблоковано кошти на загальну суму 9,7 млн. дол. США, 1,0 млн. рос. рублів, 173,2 млн. гривень.

4.3.3. Щодо розслідування операцій, пов'язаних із зняттям готівкових коштів

Держфінмоніторингом здійснювались заходи, спрямовані на виявлення фактів та припинення протиправної діяльності «конвертаційних» центрів та підприємств з ознаками фіктивності, задіяних у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Так, протягом 2016 року Держфінмоніторингом підготовлено та передано до правоохоронних органів України 115 матеріалів (88 узагальнених матеріалів та 27 додаткових узагальнених матеріалів), пов'язаних із зняттям готівкових коштів.

Загальний обсяг проведених фінансових операцій, пов'язаних з легалізацією злочинних доходів склав 27,6 млрд. грн., із зняттям готівкових коштів – 26,2 млрд. грн., зокрема на наступні цілі:

- видача коштів, у т.ч. з карткових рахунків – 15,1 млрд. грн.;
- закупівля сільськогосподарської продукції – 7,6 млрд. грн.;
- цінні папери – 1,9 млрд. грн.;
- фінансова допомога/позика – 826,7 млн. грн.;
- інші цілі – 803,4 млн. гривень.

4.3.4. Щодо розслідування операцій, пов'язаних з бюджетними коштами та іншими державними активами

До правоохоронних органів направлено 50 узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів, у тому числі 39 – з урахуванням інформації, отриманої від правоохоронних органів.

У переданих матеріалах міститься аналіз 27 516 фінансових операцій на загальну суму 57,6 млрд. гривень. Сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані:

- з легалізацією коштів, становить 1,9 млрд. грн.;
- з учиненням іншого злочину, визначеного КК України, становить 1,4 млрд. гривень.

Сума, залучених державних коштів, склала 7,0 млрд. гривень.

Передані матеріали пов'язані із розкраданням бюджетних коштів шляхом:

- «транзитного» перерахування державних коштів через рахунки пов'язаних компаній, як резидентів, так і нерезидентів з ознаками фіктивності;
- «транзитного» перерахування державних коштів через рахунки інших юридичних осіб та подальшого їх зняття готівкою;
- «транзитного» перерахування державних коштів

через рахунки інших юридичних осіб на рахунки фізичних осіб та подальшої їх легалізації;

- розміщення коштів на депозитних рахунках у банківській установі, яка знаходиться у стані ліквідації, та на рахунках фінансової компанії, з їх подальшим перерахуванням на користь компаній з ознаками фіктивності;
- укладання на не вигідних умовах для державного підприємства правочинів.

Інструменти, які використовувались:

- використання платіжних карток;
- укладання договорів фінансової допомоги (позики);
- акредитиви;
- купівля житла на вторинному ринку;
- розміщення на депозитних рахунках;
- оплата послуг з обслуговування програмного забезпечення;
- укладання договорів відступлення права вимоги.

4.3.5. Щодо розслідування фактів відмивання доходів, отриманих внаслідок несанкціонованого списання коштів з рахунків клієнтів банку

Протягом 2016 року до Держфінмоніторингу надійшла інформація про 167 спроб відмивання доходів на загальну суму 56,1 млн. грн., отриманих внаслідок несанкціонованого списання коштів з рахунків клієнтів банку.

Держфінмоніторингом у 3 випадках заблоковано на банківських рахунках клієнтів – 14,1 млн. гривень.

До правоохоронних органів передано 21 узагальнений матеріал та додатковий узагальнений матеріал, пов'язаний із злочинами у сфері кіберзлочинності.

5.

УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ

На виконання Базового Закону та відповідно до Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів, затвердженого міжвідомчим наказом Міністерства фінансів України та правоохоронних органів, експертна комісія Держфінмоніторингу з розгляду узагальнених матеріалів і додаткових узагальнених матеріалів, підготовлених для подання правоохоронним та розвідувальним органам, за наявності достатніх підстав приймає рішення щодо направлення таких матеріалів до правоохоронних органів. До участі в засіданнях експертної комісії в якості експертів залучаються спеціалісти підрозділів правоохоронних органів.

Держфінмоніторингом протягом 2016 року підготовлено 591 матеріал (з них 269 узагальнених та 322 додаткових узагальнених матеріалів), які направлено до (рис. 5.1):

- ГПУ – 34 узагальнені матеріали та 139 додаткових узагальнених матеріалів;
- ДФС – 83 узагальнені матеріали та 46 додаткових узагальнених матеріалів;
- НПУ – 66 узагальнених матеріалів та 41 додатковий узагальнений матеріал;
- СБУ – 61 узагальнений матеріал та 50 додаткових узагальнених матеріалів;
- НАБУ – 25 узагальнених матеріалів та 46 додаткових узагальнених матеріалів.

У вказаних матеріалах сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані:

- з легалізацією коштів, становить 36,8 млрд. грн.;
- з учиненням іншого злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, становить 9,0 млрд. гривень.

257 узагальнених матеріалів (з урахуванням наданих у минулі роки) використано правоохоронними органами в ході досудових розслідувань у 270 кримінальних провадженнях, зокрема (рис. 5.2):

- за результатами перевірки 74 узагальнених матеріалів розпочато 76 кримінальних проваджень;
- використано 183 узагальнені матеріали у 194 кримінальних провадженнях.

Підрозділами правоохоронних органів закінчено 42 кримінальні провадження у зв'язку із зверненням до суду з обвинувальним актом, розпочатих за 44 узагальненими матеріалами.

Судами розглянуто 47 кримінальних справ, розпочатих за результатами розгляду 52 узагальнених матеріалів, із постановленням обвинувального вироку або винесенням ухвали за nereабілітуючими обставинами.

Відповідно до інформації правоохоронних органів, у кримінальних провадженнях, розпочатих правоохоронними органами за результатами розгляду узагальнених матеріалів Держфінмоніторингу, загальна вартість арештованого та вилученого майна (коштів) становить 21,6 млрд. гривень.

Рис. 5.1. Передано узагальнених матеріалів

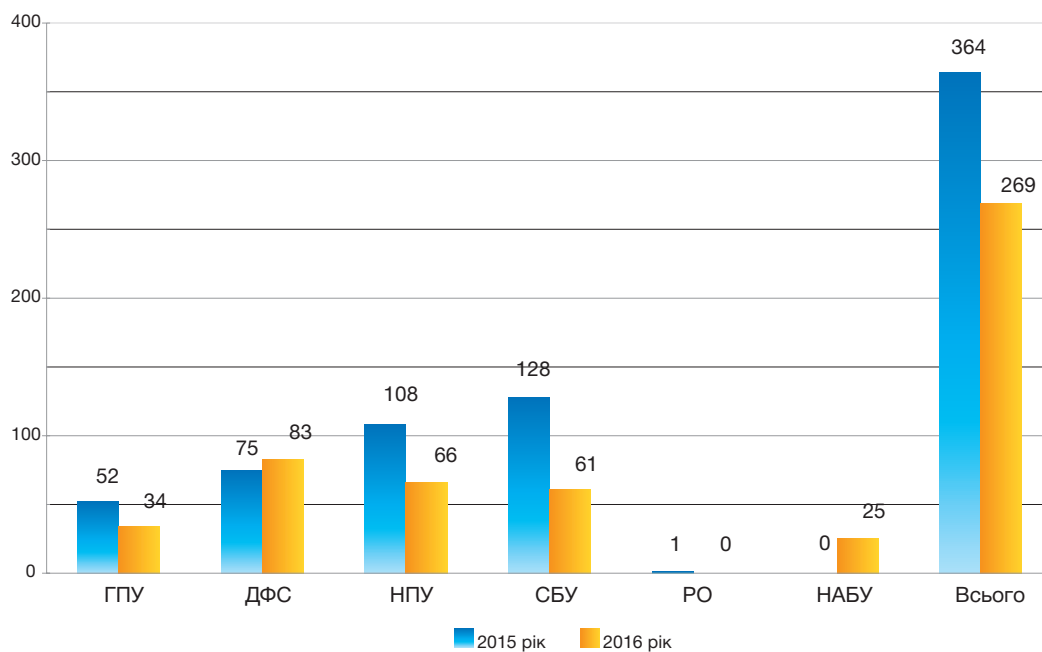
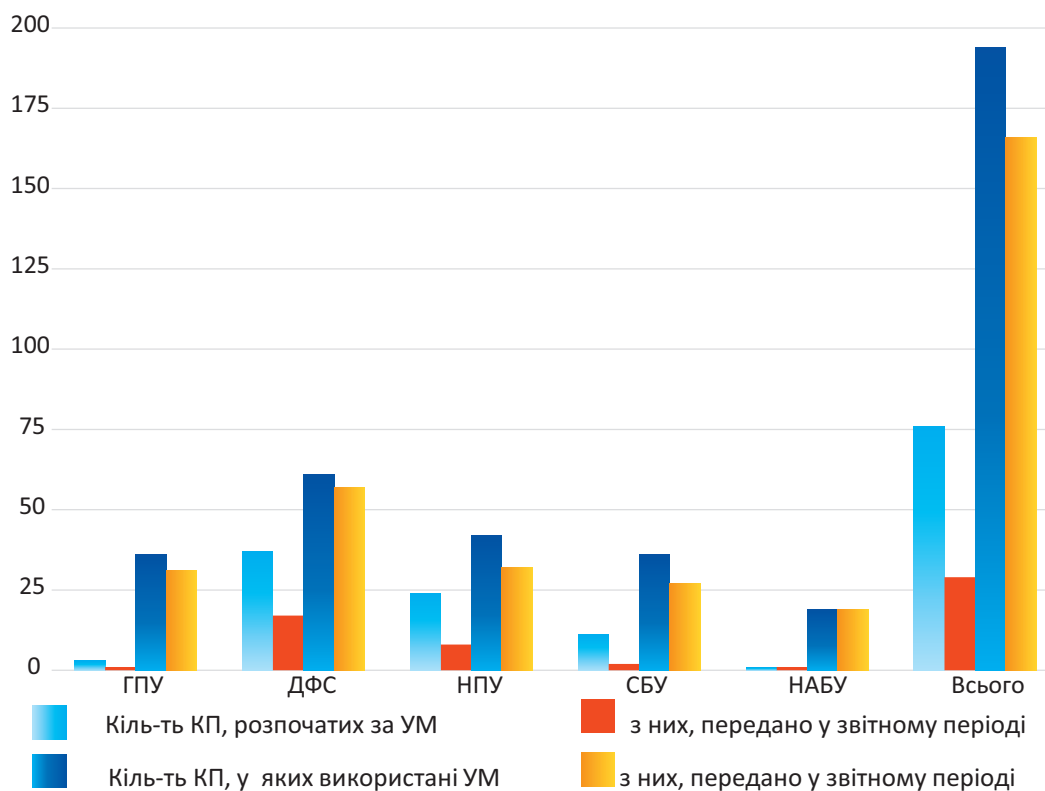

Рис. 5.2. Розпочато кримінальних проваджень за узагальненими матеріалами (використано у кримінальних провадженнях)

Приклад вироку суду

Правоохоронними органами в ході досудового слідства у кримінальному провадженні, розпочатому за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частиною 3 статті 27 (Організатором є особа, яка організувала вчинення злочину (злочинів) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням), частиною 2 статті 205 (Фіктивне підприємництво); частиною 1 статті 209 (Легалізація (відмивання) доходів) Кримінального кодексу України, були використані відомості, що містились в узагальненому матеріалі Держфінмоніторингу.

У ході розслідування кримінального провадження встановлено, що з метою придбання суб'єкта підприємницької діяльності ТОВ «Д» обвинувачений особа Т з особою А, реалізуючи спільний злочинний умисел на прикриття незаконної діяльності, зайшли до офісного приміщення приватного нотаріуса, де особа А, діючи за вказівкою обвинуваченого та знаючи, що внесення змін до реєстраційних документів ТОВ «Д» необхідно для прикриття особою Т його незаконної діяльності, усвідомлюючи, що своїми діями сприяє перереєстрації на його ім'я підприємства, не маючи жодного наміру на зайняття підприємницькою діяльністю, яка передбачена статутом товариства та усвідомлюючи, що в подальшому набуває право власності на вказане товариство, у присутності приватного нотаріуса підписав статут ТОВ «Д».

Перереєстрація ТОВ «Д» на особу А надала можливість обвинуваченому особі Т здійснювати незаконну діяльність, яка полягала у наданні підприємствам реального сектору економіки послуг з незаконного формування податкового кредиту з ПДВ, витрат з податку на прибуток та заниження таким чином податкових платежів, шляхом документального оформлення безтоварних операцій з продажу товарів (робіт, послуг).

Особа Т після вчинення злочину, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 2 статті 205 Кримінального кодексу України, вчинив фінансові операції з коштами, а також дії, спрямовані на приховування та маскування незаконного походження таких коштів.

Так, на поточний рахунок ТОВ «Д» з поточного рахунку ДП «У» зараховані кошти в сумі 6,7 млн. грн. як оплата за товар, згідно договору, які особою Т перераховані іншим підприємствам та зняті частково готівкою. При цьому фактично товар до ДП «У» від ТОВ «Д» не поставлявся та послуги не надавались.

У подальшому ДП «У» перерахувало ТОВ «Д» кошти у сумі 3,4 млн. грн. у якості оплати згідно договору про відступлення права вимоги, укладеного між ТОВ «Д» та ПСПЗОВ «С».

Особа Т з метою приховування незаконного походження коштів, отриманих на рахунок ТОВ «Д», надав вказівку працівникам банку щодо вчинення фінансових операцій по перерахунку грошових коштів в сумі 3,4 млн. грн. з рахунку ТОВ «Д» на рахунок ДП «У» із призначенням платежу: «повернення попередньої оплати за товар згідно договору».

Вироком Вінницького міського суду від 19.09.2016 р. особу Т визнано винною у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 3 статті 27, частиною 1 статті 205; частиною 3 статті 27, частиною 2 статті 205; частиною 1 статті 209; частиною 2 статті 205 Кримінального кодексу України.

Відповідно до частини 1 статті 70 Кримінального кодексу України, за сукупністю злочинів, шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, остаточно призначено особі Т покарання у виді позбавлення волі на строк 3 (три) роки без позбавлення права обіймати посади або займатись певною діяльністю.

6.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ
ТА РОЗВИТКУ ЄДИНОЇ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА
ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ
(ВІДМИВАННЮ)
ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ
ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ,
ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ
ТА ФІНАНСУВАННЮ
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ
МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Єдина державна інформаційна система у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Держфінмоніторинг відповідно до основних завдань, визначених статтею 18 Базового Закону у 2016 році, в межах виділених асигнувань, забезпечував функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ЄІС) (рис. 6.1).

ЄІС забезпечує цілодобові та безперервні технологічні процеси щодо отримання, первинної та аналітичної обробки, гарантованого зберігання інформації від суб'єктів фінансового моніторингу, а також підтримку інформаційного середовища взаємодії та роботи самостійних структурних підрозділів Держфінмоніторингу. ЄІС функціонує в цілодобовому режимі (24 на 7) відповідно до регламентів, затверджених Держфінмоніторингом.

На сьогодні ЄІС понад 13 років перебуває в експлуатації. Протягом 2003-2016 років значно розширився перелік СПФМ, що мають забезпечувати подання інформації та вимоги щодо інформаційної взаємодії з ними.

Однак з 2009 року асигнування на забезпечення функціонування та розвитку ЄІС виділяються в недостатньому обсязі. Тому обладнання ЄІС на сьогодні є морально застарілим, має високий ступінь зносу, що призводить до численних збоїв в обробці інформації; системне програмне забезпечення вже не є актуальним та не відповідає вимогам безпеки інформаційних систем. Зокрема:

- серверне обладнання вже відпрацювало свій ресурс, а більшість його вийшло або регулярно виходить з ладу, що зменшує функціональні можливості ЄІС та збільшує час її непрацездатності та простою;
- системи збереження даних (СЗД) також вже вичерпали свій ресурс, запасні частини відсутні, дискового простору недостатньо, тому є вимушеним видалення частини інформації до архіву (без можливості оперативного доступ до неї), а також обмеження зберігання резервної інформації, що робить ризики втрати зібраної Держфінмоніторингом інформації загрозливими;
- понад 85% комп'ютерного обладнання вже відпрацювало свій ресурс, а понад 70% периферійного обладнання (принтерів та сканерів) вийшло з ладу.

Як наслідок, знижується функціональність, ефективність й оперативність обробки та аналізу отриманої Держфінмоніторингом інформації, виникає загроза порушення вимог обробки інформації з обмеженим доступом та втрати такої інформації.

ЄІС, яка була розрахована на обробку до 2 млн. повідомлень про фінансові операції на рік, у зв'язку з новими вимогами законодавства, на сьогодні отримує понад 6 млн. таких повідомлень, та не в змозі забезпечити їх регламентну обробку. Заради можливості подальшої обробки інформації було вимушено припинено доступ до інформаційних ресурсів ЄІС, що знижує ефективність проведення аналізу.

Протягом поточного року ЄІС відмовляла неодноразово, що ускладнює роботу Держфінмоніторингу. За 2016 рік зафіксовано 31 збій у роботі ЄІС. Дані збої призводили до тимчасової повної або часткової зупинки обробки інформації у системі. Після виникнення зазначених збоїв працездатність ЄІС відновлювалась з незначним зниженням функціональності та швидкодії системи.

Враховуючи нові вимоги законодавства, розвиток інформаційних технологій, підвищення вимог міжнародних стандартів з ПВК/ФТ (Рекомендації FATF, що затверджені Пленарним засіданням FATF 16 лютого 2012 року) до оперативності реагування на загрози безпеці суспільству, збільшення загроз безпеці інформаційних ресурсів, необхідність вдосконалення технологій взаємодії органів влади з іншими суб'єктами, зокрема з використанням засобів мережі Інтернет, стан обладнання та програмного забезпечення системи, стала необхідною потреба у модернізації ЄІС. У зв'язку з цим Держфінмоніторингом у 2012 році розроблена програма «Модернізація інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Розпочата Держфінмоніторингом модернізація має забезпечувати відповідність національної системи ПВК/ФТ Стандартам FATF, інтеграцію додаткових інформаційних ресурсів органів державної влади до ЄІС, заміну застарілого апаратного та програмного забезпечення, удосконалення комплексної системи захисту інформації у відповідності до нових загроз її безпеки.

Однак, у зв'язку з відсутністю асигнувань на модернізацію системи, заходи програми у 2016 році здійснювались тільки силами працівників Держфінмоніторингу.

Зокрема, з метою підвищення якості аналізу інформації в ЄІС запроваджено отримання додаткової структурованої інформації про фінансові операції (загалом протягом 2016 року оброблено понад 24,5 млн. операцій).

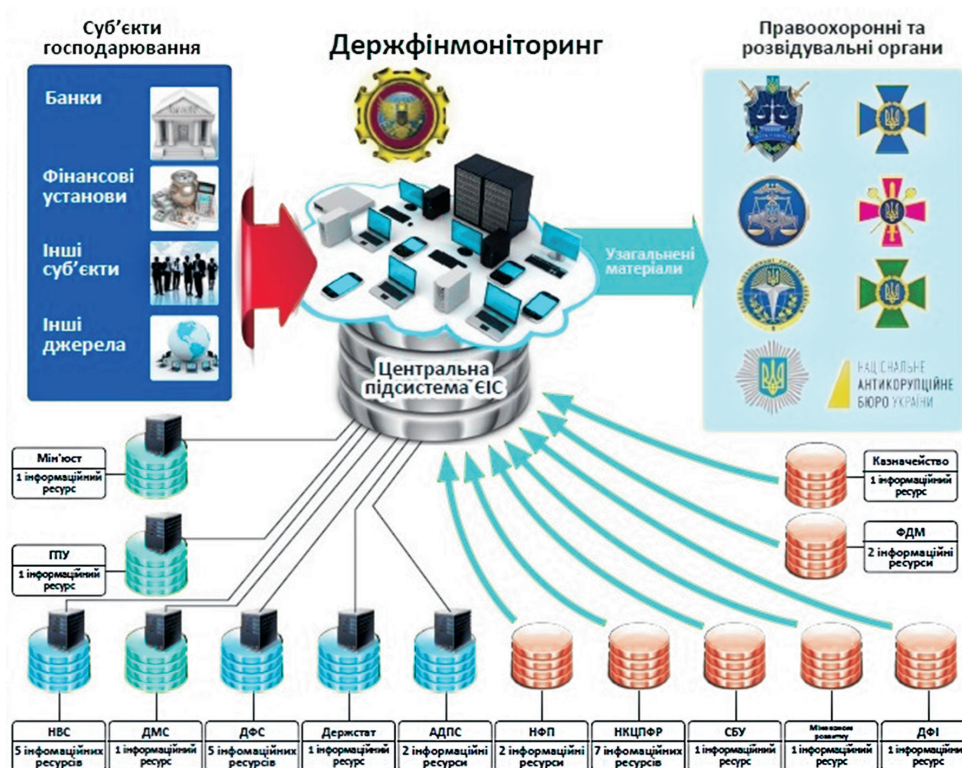
Також у 2016 році забезпечено прийом та обробку інформації про смерть фізичних осіб, яка стане додатковим фактором при визначенні ризикованості фінансових операцій.

У зв'язку з відсутністю у Державному бюджеті асигнувань на забезпечення функціонування та розвитку ЄІС, маючи розроблену програму модернізації ЄІС та обґрунтований

кошторис потреб на її реалізацію, Держфінмоніторинг у 2016 році здійснював пошук можливостей залучення технічної допомоги і співпрацю з іноземними та міжнародними донорами.

Зокрема, у 2016 році Держфінмоніторинг уклав меморандум з Координаційним Офісом в Україні Турецького Агентства зі співробітництва та координації (ТІКА) при Раді Міністрів Республіки Туреччина щодо придбання обладнання для ПФР у рамках спільного проекту «Надання підтримки Національній системі фінансового моніторингу України», у рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Проект підвищення рівня інституціоналізації у системі державного управління», завдяки якому було здійснено часткове оновлення периферійного обладнання ЄІС.

Рис. 6.1. Єдина державна інформаційна система у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

7.

МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ

7.1. Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами

У звітному періоді організація міжвідомчої взаємодії Держфінмоніторингу була сконцентрована на заходах з координації системи фінансового моніторингу (рис. 7.1.1), зокрема:

- удосконаленні законодавчого підґрунтя для міжвідомчої взаємодії;
- забезпечення діяльності Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- забезпечення підготовки до 5-го раунду взаємної оцінки національної системи протидії фінансового

моніторингу Комітетом експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL);

- укладанні з державними органами спільних документів міжвідомчого характеру;
- здійсненні безпосереднього обміну інформацією з СДФМ;
- організації заходів з проведення НОР;
- посиленні взаємодії з громадськістю.

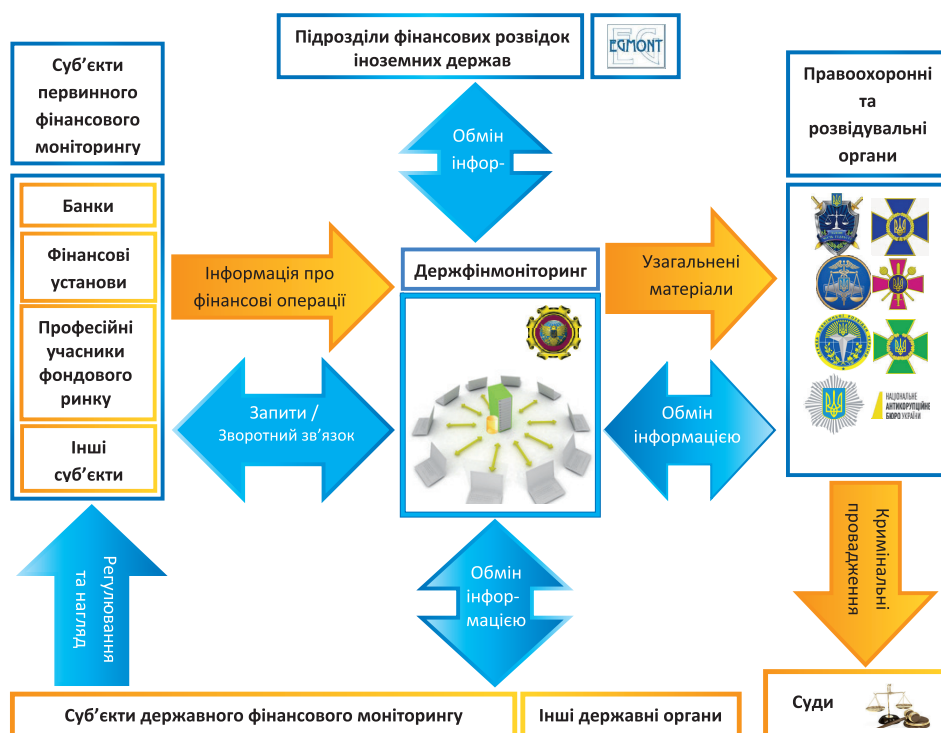
Законодавчі основи міжвідомчої взаємодії та координації

Держфінмоніторингом скоординовано роботу щодо підготовки та виконання державними органами Плану заходів на 2016 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 11.02.2016 № 103. Узагальнений звіт про виконання Плану заходів направлено до Кабінету Міністрів України і

Національного банку України та Апарату Ради національної безпеки і оборони України.

Ця робота проведена відповідно до схваленої 30 грудня 2015 року Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року, яка розроблена Держфінмоніторингом.

Рис. 7.1.1. Система фінансового моніторингу України

Діяльність Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

За поданням Держфінмоніторингу постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 613 було утворено Раду з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, до складу якої увійшли представники Держфінмоніторингу, заінтересованих державних та правоохоронних органів, саморегулівних організацій (рис. 7.1.2).

Насамперед, протягом звітного року (проведено 3 засідання) діяльність Ради, як консультативно-дорадчого органу, була спрямована на розгляд та надання пропозицій державним органам щодо реалізації таких основних завдань:

- приведення СДФМ нормативно-правових актів у відповідність до Базового Закону;
- вжитих державними органами заходів практичного характеру у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму;

- проведення НОР;
- розгляду типології відмивання злочинних доходів та фінансування тероризму;
- методичного забезпечення системи фінансового моніторингу;
- проведення національного огляду щодо діяльності неприбуткового сектору з метою ідентифікації, попередження та боротьби з фінансуванням тероризму тощо.

Рис. 7.1.2. Засідання Ради

Підготовка до 5-го раунду взаємної оцінки національної системи протидії фінансового моніторингу Комітетом експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)

З метою забезпечення належної підготовки до 5-го раунду взаємної оцінки національної системи ПВК/ФТ Комітетом MONEYVAL, за ініціативою Держфінмоніторингу була створена Робоча група, до складу якої увійшли представники Держфінмоніторингу, заінтересованих державних та правоохоронних органів, саморегульованих організацій. У 2016 році відбулось засідання цієї Робочої групи. Учасників засідання було поінформовано про ключові аспекти 5-го раунду взаємної оцінки України Комітетом MONEYVAL та надано інформацію про контрольні дати процесу проведення оцінки та матеріали, необхідні для її проведення.

Протягом серпня-вересня 2016 року на основі власної інформації та інформації, одержаної від заінтересованих державних та правоохоронних органів, Держфінмоніторингом було заповнено та перекладено англійською мовою Запитальники MONEYVAL «Технічна відповідність» та «Ефективність».

Укладання з державними органами спільних документів міжвідомчого характеру

З метою удосконалення механізмів інформаційної взаємодії між учасниками системи фінансового моніторингу, на сьогодні укладено документи про міжвідомчу співпрацю Держфінмоніторингу із 7 СДФМ, 18 державними органами, 23 іншими установами і організаціями.

У грудні 2016 року, у рамках підготовки до приїзду в Україну експертної місії Комітету MONEYVAL було проведено чотири наради з представниками СДФМ, правоохоронних та інших заінтересованих державних органів, зокрема:

- 13.12.2016 із представниками державних органів, які в межах своїх повноважень залучені до питання боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення;
- 16.12.2016 проведено 2 наради з представниками правоохоронних органів щодо бенефіціарної власності та з питань, що стосуються проведення фінансових розслідувань;
- 20.12.2016 проведено нараду з СДФМ у сфері ПВК/ФТ.

Основною метою проведення зазначених нарад було обговорення проблемних питань з підготовки до оцінки України Комітетом MONEYVAL та вироблення спільних позицій щодо майбутніх консультацій з міжнародними експертами.

У 2016 році Держфінмоніторингом підписані:

- Угода між Держфінмоніторингом та Національним агентством з питань запобігання корупції про міжвідомчу та інформаційне співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та запобігання корупції в Україні;
- Протокол про порядок обміну інформацією між Держфінмоніторингом та Нацкомфінпослуг, щодо зняття суб'єктів первинного фінансового моніторингу з обліку у Держфінмоніторингу у зв'язку з припиненням ними відповідної діяльності.

Рис. 7.1.3. Підписання Ігорем Черкаським та Наталією Корчак Угоди про співробітництво між Держфінмоніторингом та Національним агентством з питань запобігання корупції

Здійснення безпосереднього обміну інформацією з СДФМ

З метою підвищення ефективності здійснення нагляду за додержанням суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства з питань ПВК/ФТ, у рамках підписаних спільних наказів про співпрацю з Міністерством фінансів України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Міністерством інфраструктури України, Міністерством юстиції України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Національним банком України, Держфінмоніторингом протягом 2016 року надавалась зазначеним СДФМ наступна інформація, зокрема:

- адміністративні дані щодо фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, які отримані Держфінмоніторингом від СПФМ;

- інформація щодо помилок, допущених СПФМ при поданні інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- відомості щодо обліку СПФМ у Держфінмоніторингу;
- інформація про виявлені Держфінмоніторингом факти, що можуть свідчити про порушення СПФМ вимог законодавства;
- інформація щодо складених Держфінмоніторингом протоколів про адміністративні правопорушення, вчинені посадовими особами СПФМ, та результатів їх розгляду;
- відомості про аналіз методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Організація заходів з проведення НОР

У 2016 році завершено проведення першої в Україні Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму (НОР).

НОР проведена Держфінмоніторингом спільно з правоохоронними та іншими органами державної влади, представниками приватного сектору, міжнародними експертами за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні з урахуванням Рекомендацій FATF та відповідно до статті 21 Базового Закону і Порядку проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму і оприлюднення її результатів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 16.09.2015 р. № 717.

Протягом 2016 року відбулось 3 засідання зазначеної робочої групи, на яких зокрема було розглянуто та погоджено попередній проект звіту із проведення НОР.

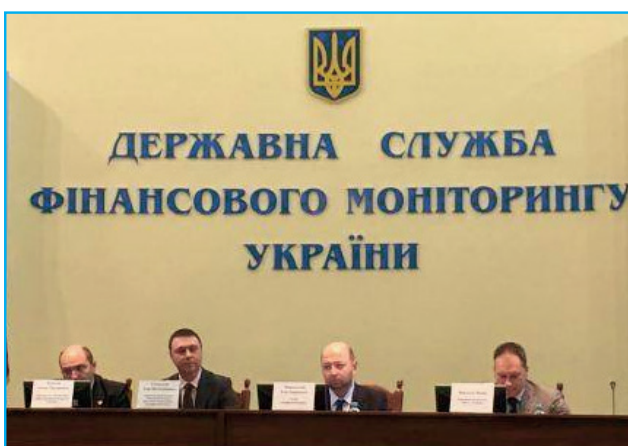
Підготовлений проект Звіту про проведення НОР 7 жовтня 2016 року розглянуто та схвалено на засіданні Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

15 грудня 2016 року Держфінмоніторингом за підтримки Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) проведено презентацію Звіту про проведення національної оцінки ризиків. Участь у заході взяли представники Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань фінансової і банківської діяльності та понад 40 представників державних регуляторів і правоохоронних органів, інших державних органів, а також представники провідних наукових установ та громадськості, що опікуються питаннями боротьби з відмиванням коштів або фінансуванню тероризму.

Звіт про проведення Національної оцінки ризиків опубліковано на офіційних веб-сайтах Держфінмоніторингу та Мінфіну.

За результатами проведеної НОР Держфінмоніторингом розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про реалізацію Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», метою якого є імплементація результатів НОР та визначення заходів законодавчого, організаційного та інституційного характеру, спрямованих на забезпечення стабільного та ефективного функціонування національної системи фінансового моніторингу.

Рис. 7.1.4. Представлення результатів НОР

З метою координації роботи щодо проведення НОР при Держфінмоніторингу створена робоча група із проведення національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Взаємодія з громадськістю

Протягом 2016 року Держфінмониторингом забезпечено тісну співпрацю з учасниками громадянського суспільства, яка полягала насамперед у:

- організації роботи Громадської ради при Держфінмониторингу;
- проведенні громадської експертизи проектів актів;
- інформування у ЗМІ про проведену роботу.

З метою удосконалення механізмів взаємодії Держфінмониторингу з громадськістю на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» у 2016 році Держфінмониторинг всіляко сприяв діяльності Громадської ради при Держфінмониторингу.

Загалом Громадською радою у 2016 році проведено 4 засідання, на яких розглянуті та вирішені нагальні питання взаємодії Держфінмониторингу з громадськістю, а також розглянуті проекти актів та обговорені чинні акти у сфері фінансового моніторингу. Матеріали засідання Громадської ради при Держфінмониторингу розміщуються на офіційному веб-сайті Держфінмониторингу.

Держфінмониторингом затверджено та виконано Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на 2016 рік, який погоджено з Громадською радою при Держфінмониторингу і розміщено на веб-сайті Держфінмониторингу.

В цілому в рамках взаємодії з громадськістю Держфінмониторингом у 2016 році організовано:

- проведення 13 робочих зустрічей із представниками організацій, що об'єднують СПФМ та саморегульованих організацій, з метою вирішення поточних питань з фінансового моніторингу;
- участь представників громадськості у міжнародних науково-практичних семінарах з питань протидії відмиванню коштів, організованих під егідою ОБСЄ та MONEYVAL;
- розміщення на офіційному веб-сайті Держфінмониторингу більше 1000 повідомлень інформаційного характеру у сфері фінансового моніторингу;
- розміщення 11 інформаційних матеріалів Держфінмониторингу на Урядовому Веб-порталі;
- щомісячне надання до Кабінету Міністрів України інформації про заходи з проведення консультацій з громадськістю.

Крім того, варто відзначити зацікавленість засобів масової інформації до сфери фінансового моніторингу. Протягом року було опубліковано низку матеріалів, серед яких:

- у газеті «День» 3-4 червня 2016 року № 96-97 опубліковано інтерв'ю з президентом комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) Даниелем Телесклафом;
- у газеті «Урядовий кур'єр» 29 березня 2016 року № 59 опубліковано інформацію про міжнародний науково-практичний семінар «Актуальні питання системи ПВК/ФТ: виклики сьогодення», що відбувся 25-26 лютого 2016 року у Держфінмониторингу.

7.2. Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Держфінмоніторингом у 2016 році на постійній основі здійснювався аналіз ефективності діяльності СПФМ у сфері ПВК/ФТ.

За результатами зазначеного аналізу Держфінмоніторингом у 2016 році було розроблено ряд рекомендацій для СПФМ, зокрема щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу.

Крім того, у 2016 році проведено 6 засідань Робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу – небанківських установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та 2 засідання Робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу – банківських установ.

На вказаних засіданнях Робочих груп розглядалися актуальні питання організації виконання СПФМ законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Протягом 2016 року Держфінмоніторингом було організовано та взято участь у 5 зустрічах із представниками СПФМ та саморегулювних організацій.

Рис. 7.2. Робоча нарада із представниками фондового ринку

7.3. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу

Протягом 2016 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у 4 освітніх заходах організованих Управлінням ООН з наркотиків і злочинності та ОБСЄ, Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) та Держфінмоніторингом спільно з НАБУ, в яких взяли участь 65 представників державних органів.

Крім того, працівники Держфінмоніторингу взяли участь у 21 освітньому заході, що були організовані ТОВ «Інститут післядипломної освіти та бізнесу», ДННУ «Академія фінансового управління», Національним центром підготовки банківських працівників України, Інститутом права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України спільно з Головним територіальним управлінням юстиції у Миколаївській області, Європейським банком реконструкції та розвитку за участі Національного банку України, ДВНЗ «Університет банківської справи», Професійною асоціацією реєстраторів і депозитаріїв, Держфінмоніторингом спільно з Асоціацією спеціалістів з нерухомості (ріелторів) України, Українською асоціацією інвестиційного бізнесу та Одеським національним економічним університетом.

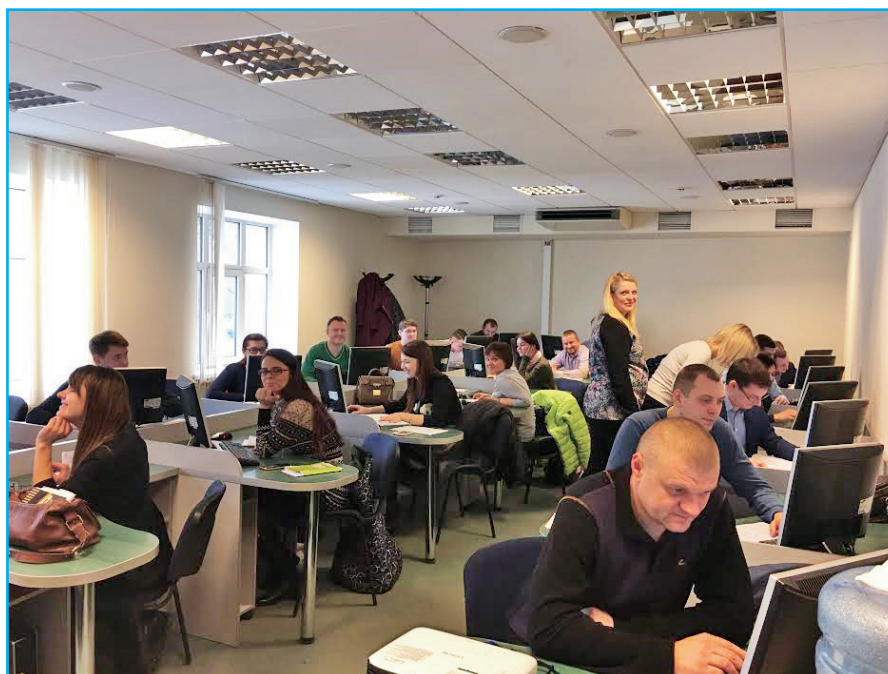
У зазначених заходах взяли участь 824 особи – представники СПФМ.

Також, в 2016 році представниками Держфінмоніторингу взято участь у 71 освітньому заході організованому Навчально-методичним центром Держфінмоніторингу України, участь в яких взяли 1675 слухачів.

Загалом протягом 2016 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у 96 освітніх заходах, проведених для більш ніж 2690 осіб.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року №610 «Про затвердження Порядку організації та координації роботи з перепідготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу» протягом 2016 року Держфінмоніторингом підписано договори про співробітництво щодо навчання та підвищення кваліфікації з питань фінансового моніторингу з чотирма організаціями.

Рис. 7.3. Тестування в Навчально-методичному центрі Держфінмоніторингу України

8.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

Основні завдання

Основним завданням Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України (надалі – Центр) є перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері ПВК/ФТ з метою забезпечення єдиного підходу до перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів СДФМ, правоохоронних та судових органів, представників СПФМ, відповідальних за його проведення, а також представників іноземних держав та міжнародних організацій.

У 2016 році в Центрі пройшли навчання 1675 представників суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу, в тому числі:

- 600 фахівців – в рамках державного замовлення (рис. 8.1.1 та 8.1.2):

Рис. 8.1.1. Кількість представників суб'єктів державного фінансового моніторингу та інших державних органів, що пройшли навчання у 2016 році

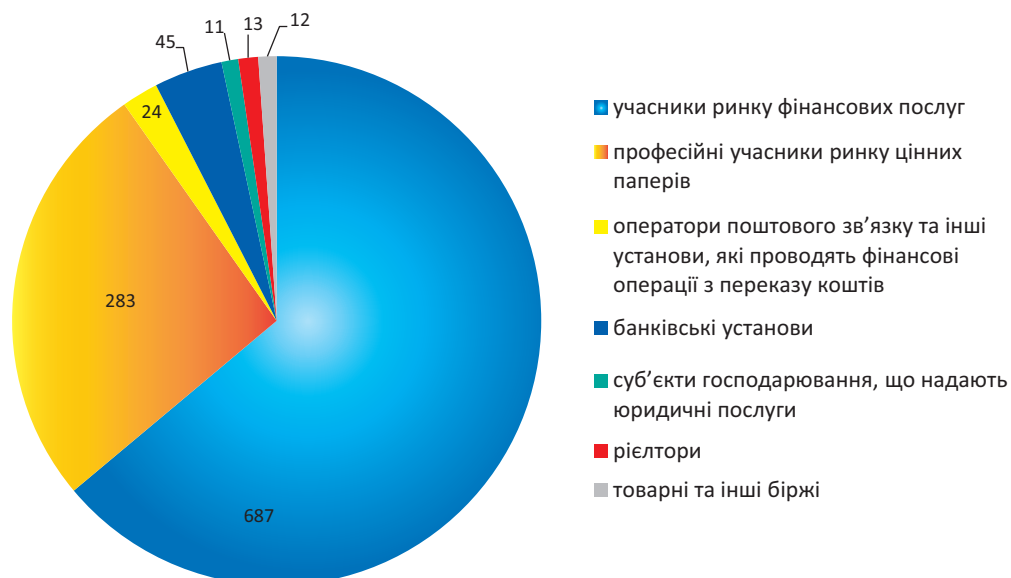

Рис. 8.1.2. Кількість представників правоохоронних, розвідувальних та судових органів України, що пройшли навчання у 2016 році

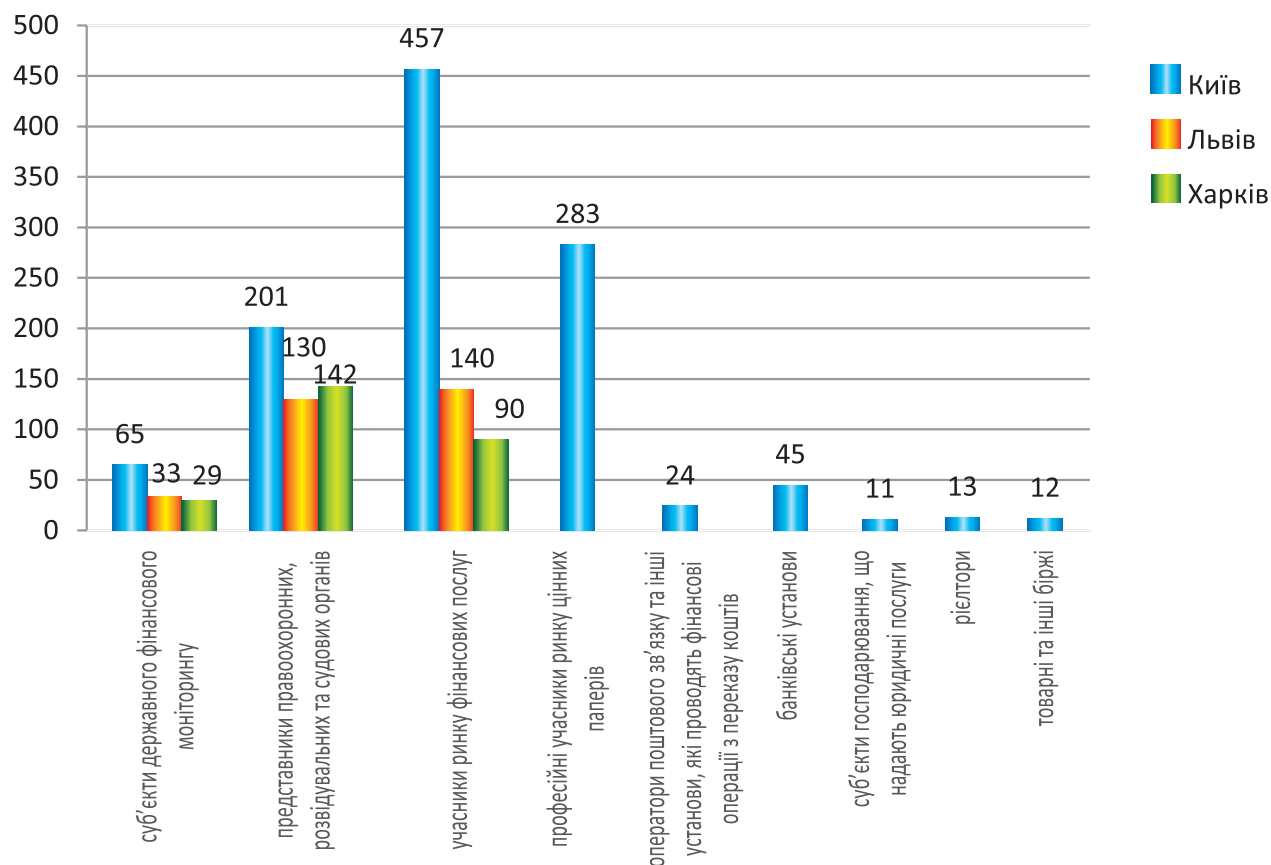
- 1075 фахівців – посадових осіб СПФМ (рис. 8.2):

Рис. 8.2. Кількість посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, що пройшли навчання у 2016 році

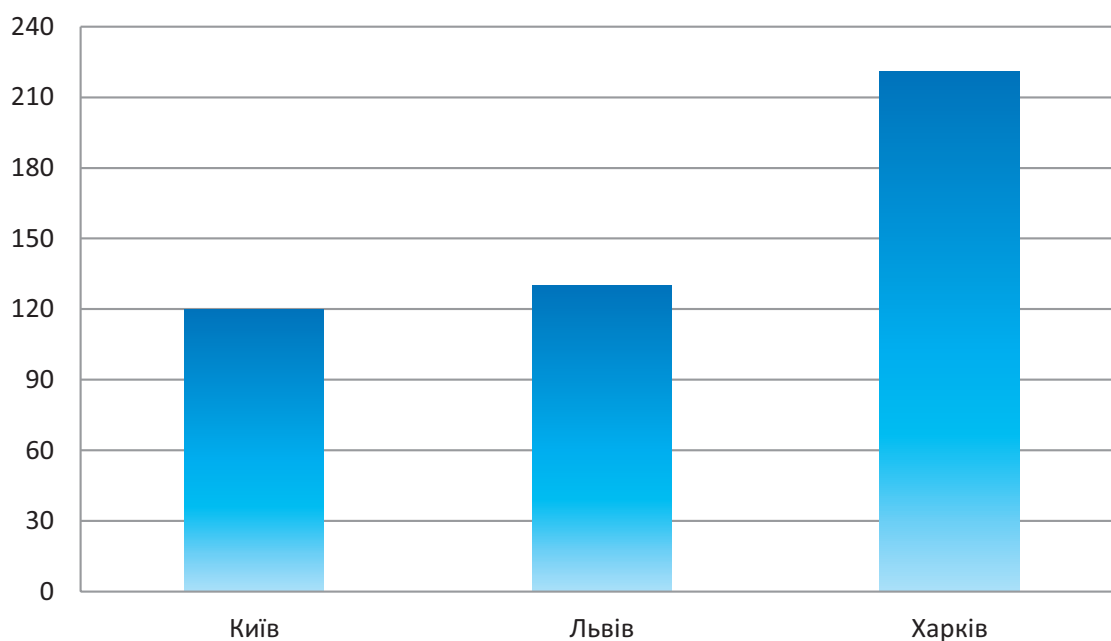
У 2016 році навчання в Центрі проводились на базі відділів у Києві, Харкові та Львові, а саме (рис. 8.3).

Рис 8.3. Динаміка проведення навчання суб'єктів державного, первинного фінансового моніторингу та інших державних органів протягом 2016 року у регіональних відділеннях Центру

Проведено тематичні семінари на тему: «Нотаріус як суб'єкт первинного фінансового моніторингу», в якому взяв участь 471 представник спеціально визначених СПФМ – нотаріусів, а саме (рис. 8.4):

Рис. 8.4. Кількість СПФМ – нотаріусів, які взяли участь у тематичних семінарах протягом 2016 року у регіональних відділеннях Центру

Також у м. Києві проведено тематичний семінар для учасників ринків фінансових послуг на тему: «Іновації підзаконних нормативних актів у сфері фінансового моніторингу. Форми обліку та подання інформації Держфінмоніторингу», в якому взяли участь 14 осіб.

Водночас, протягом 2016 року активно здійснювалась співпраця з різними міжнародними установами та організаціями, зокрема, представник Центру брав участь у міжнародному проекті ECOFEL (Egmont Centre of FIU Excellence and Leadership) Секретаріату Егмонтської групи підрозділів фінансової розвідки, що відбувся з 16 по 19 листопада 2016 р. (м. Роттердам, Нідерланди) та було успішно розпочато співпрацю з Турецьким агентством з міжнародного співробітництва та розвитку (TIKA).

У рамках співпраці з Держфінмоніторингом, Організацією безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH взято участь в організації та проведенні низки семінарів.

Крім того, було здійснено підготовку та взято безпосередню участь у проведенні Навчального візиту експертів з Міністерства фінансів Республіки Польща, що відбувся у період з 17 по 21 жовтня у м. Львові (рис. 8.5) та до міжнародного науково-практичного семінару на тему: «Оцінка національної системи фінансового моніторингу Комітетом Ради Європи MONEYVAL» (м. Львів, 17-18 листопада 2016 р.)»

Рис. 8.5. Навчальний візит експертів з Міністерства фінансів Республіки Польща

9.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

9.1. Робота з міжнародними організаціями

Однією з важливих складових діяльності Держфінмоніторингу є налагодження співпраці з міжнародними установами та іноземними партнерами, які відповідають за організацію ефективної протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Протягом 2016 року Держфінмоніторинг активно співпрацював з провідними міжнародними організаціями та установами, які опікуються питаннями ПВК/ФТ, такими як Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), регіональні організації за типом FATF – Комітет Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL), Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки світу, Рада Європи та Європейська Комісія, Управління ООН з питань наркотиків та злочинності (UNODC), Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація за демократію та економічний розвиток (ГУАМ) та іншими міжнародними організаціями.

З метою покращення обізнаності у сфері ПВК/ФТ у Європейському регіоні, Держфінмоніторинг використовувався у якості платформи проведення навчальних заходів для представників цих регіонів.

У 2016 році представниками Держфінмоніторингу представлено досвід України у сфері ПВК/ФТ та покращено співробітництво на двосторонньому рівні у ході семінарів міжнародного рівня, які проводились за сприяння провідних міжнародних організацій.

Держфінмоніторинг, відповідно до покладених на нього завдань, укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру (Меморандуми про взаєморозуміння) з підрозділами фінансової розвідки іноземних країн. Держфінмоніторингом протягом 2003–2016 років підписано 70 угод про співробітництво з підрозділами фінансової розвідки іноземних держав.

9.1.1. Співробітництво з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)

15-19 лютого 2016 року у м. Парижі, Французька Республіка, у складі делегації MONEYVAL, який є регіональним органом FATF, представник Держфінмоніторингу взяв участь у Пленарному засіданні FATF та засіданнях Робочих груп, а саме: групи з розробки політики (PDG) та групи з огляду міжнародного співробітництва (ICRG).

Крім того, проведена робота по оцінці та відповідності, оновленню Керівництва щодо зменшення ризиків (De-risking), взято участь у розгляді звітів асоційованих членів FATF та розробці Керівництва по ризик-орієнтованому підходу щодо послуг з переказу грошей або валютних цінностей.

У ході засідання Робочої групи серед іншого розглянуто та обговорено заходи, вжиті членами FATF та іншими юрисдикціями, а також відбулось обговорення юрисдикцій на підставі огляду ICRG.

Держфінмоніторингом на постійній основі проводиться огляд останніх подій та документів FATF, про що повідомляється на офіційному сайті Служби.

Так, за результатами першого Пленарного засідання FATF було прийнято дві Публічні заяви, що визначають юрисдикції, які можуть становити небезпеку для міжнародної фінансової системи:

- юрисдикції зі стратегічними недоліками у національних системах ПВК/ФТ та щодо яких FATF закликає вживати контрзаходи (Іран, КНДР);

- юрисдикції зі стратегічними недоліками у національних системах ПВК/ФТ та щодо яких ними було розроблено план дій разом з FATF (Афганістан, Боснія і Герцеговина, Лаоська НДР, Ірак, Сирія, Уганда, Вануату, Ємен).

Також, на виконання Резолюції РБ ООН 2178, було переглянуто 5 Рекомендацію FATF «Злочин фінансування тероризму», якою передбачається включення до злочину фінансування тероризму фінансування поїздок осіб, які подорожують до країн, відмінних від країни їх проживання або громадянства з метою вчинення, планування або підготовки, або участі у терористичних актах чи забезпечення або проходження підготовки терористів.

У рамках продовження боротьби з фінансуванням тероризму було переглянуто 8 Рекомендацію FATF «Неприбуткові організації» та Пояснювальну записку до неї. Так, моніторинг та попередження використання неприбуткових організацій з метою фінансування тероризму буде здійснюватись на основі ризик-орієнтованого підходу та оцінці ризиків, проведеною безпосередньо країною.

У свою чергу, за результатами Пленарного засідання FATF, на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу розміщено оновлену Методологію з оцінки відповідності рекомендаціям FATF та ефективності систем протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму (зі змінами станом на жовтень 2016 року).

9.1.2. Співробітництво з Егмонтською групою підрозділів фінансової розвідки

1-5 лютого 2016 року представник Держфінмоніторингу взяв участь у засіданнях робочих груп та 24 Пленарному засіданні Егмонтської групи у м. Монте-Карло, Монако. Під час зазначених засідань відбулось обговорення наступних питань:

- ініціативи з ПВК/ФТ;
- реагування на загрози, які створює міжнародна терористична організація ІДІЛ світової фінансової системи;

- огляд правових проблем, які виникають під час впровадження Оновлених стандартів Егмонтської групи;
- взаємодія ПФР, правоохоронних органів та органів прокуратури.

9.1.3. Співробітництво з Радою Європи (Комітетом експертів Ради Європи із взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)/Європейською Комісією

Протягом 2016 року делегація України на чолі з представниками Держфінмоніторингу брала участь у трьох Пленарних засіданнях Комітету експертів Ради Європи із взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) (м. Страсбург, Французька Республіка), а саме:

- у 50-му Пленарному засіданні – 11-15 квітня 2016 року;
- у 51-му Пленарному засіданні – 26-29 вересня 2016 року;
- у 52-му Пленарному засіданні – 5-8 грудня 2016 року.

У ході останнього Пленарного засідання делегацією України представлено оновлену інформацію щодо заходів, що вживаються у сфері ПВК/ФТ, які позитивно сприйняті Комітетом MONEYVAL. Також, під час робочих зустрічей іноземними делегаціями акцентовано увагу на значний обсяг роботи, що провадиться Україною в контексті підготовки до 5-го раунду оцінки Комітетом MONEYVAL.

Крім того, 2-3 листопада 2016 року у м. Києві, представник Держфінмоніторингу взяв участь у зустрічі з експертами Ради Європи з питань боротьби з корупцією та протидії відмиванню коштів з метою обговорення проблем, з якими зіштовхуються центральні органи виконавчої влади України під час здійснення заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією та протидію відмиванню коштів і фінансуванню тероризму, а також питань щодо співробітництва з іншими міжнародними організаціями у сфері ПВК/ФТ.

Водночас, протягом 2016 року тривало активне співробітництво Держфінмоніторингу з Європейською Комісією в рамках Інструменту технічної допомоги та обміну інформацією ЄК TAIEХ.

Так, протягом звітного періоду, в рамках Інструменту технічної допомоги та обміну інформацією Європейської Комісії

TAIEХ, представники Держфінмоніторингу взяли участь у підготовчій місії з антикорупційних питань, яка проводилась Представництвом ЄС в Україні 6 липня 2016 року.

17-18 листопада 2016 року представник Держфінмоніторингу взяв участь у десятій щорічній регіональній конференції з питань інституційної розбудови, метою якої було обговорення інституційних і правових засад реалізації положень Угоди про асоціацію у країнах ініціативи ЄС «Східне партнерство», обмін досвідом і кращими практиками проведення інституційних реформ та модернізації державної служби в контексті європейської інтеграції.

Також, 14-15 грудня 2016 року, представник Держфінмоніторингу взяв участь в експертній місії «Надання поштових послуг», метою якої було обговорення питань щодо виконання зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у сфері поштових та кур'єрських послуг, зокрема підготовки законопроекту «Про внесення змін до Закону України про поштовий зв'язок», а також перейняття провідного європейського досвіду у цій сфері.

9.1.4. Співробітництво з Міжнародним валютним фондом

Протягом звітного періоду активізовано співробітництво з Міжнародним валютним фондом (МВФ).

23 лютого, 11 березня, 13 травня та 8 листопада 2016 року у приміщенні Держфінмоніторингу проводилися робочі зустрічі з представниками МВФ з метою обговорення

питань, що стосуються необхідності подальшого розвитку нормативно-правової бази у сфері ПВК/ФТ, аналізу положення розробленого законопроекту щодо впровадження Четвертої Директиви ЄС, а також практичні аспекти діяльності та співпраці з НАБУ та правоохоронними органами.

9.1.5. Інші міжнародні заходи

9.1.5.1 Співробітництво з Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ)

Протягом звітного періоду Держфінмоніторингом було погоджено проект технічної допомоги «Допомога Україні у протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму» по лінії діяльності Координатора проектів ОБСЄ в Україні. Крім того, протягом звітного періоду була проведена низка міжнародних науково-практичних семінарів під егідою ОБСЄ, Німецького товариства з міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH та Держфінмоніторингу.

Так, 21-22 січня 2016 року у м. Харкові організовано проведення спільного міжнародного науково-практичного семінару на базі регіонального підрозділу Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу на тему: «Механізми запобігання корупційним проявам публічних діячів як інструмент антикорупційної політики» (рис. 9.1).

Рис. 9.1. Науково-практичний семінар на базі регіонального підрозділу Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу в м. Харкові

Під час семінару детально розглянуті актуальні питання розвитку національної системи фінансового моніторингу та боротьби з корупцією.

25-26 лютого 2016 року у приміщенні Держфінмоніторингу проведено міжнародний науково-практичний семінар на тему: «Актуальні питання системи ПВК/ФТ: виклики сьогодення» (рис. 9.2).

Рис. 9.2. Науково-практичний семінар на тему: «Актуальні питання системи ПВК/ФТ: виклики сьогодення»

У семінарі взяла участь значна кількість міжнародних експертів, у тому числі представники Секретаріату MONEYVAL, Міжнародного валютного фонду, ОБСЄ, ПФР Португалії та Естонії, а також делегати від державних органів та приватного сектору.

3-4 березня 2016 року у м. Львові відбувся спільний міжнародний науково-практичний семінар на тему: «Новації підзаконних нормативних актів у сфері фінансового моніторингу», під час якого було розглянуто досвід Польської Республіки в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Держфінмоніторингом під час семінару презентовано інформацію щодо розвитку і координації національної системи фінансового моніторингу в Україні, подальші перспективи

розвитку та шляхи удосконалення законодавства України у сфері фінансового моніторингу.

1-2 червня 2016 року у м. Одесі відбувся спільний міжнародний науково-практичний семінар на тему: «Співпраця у сфері фінансового моніторингу та антикорупційній діяльності: міжнародні та національні аспекти» із залученням відомих міжнародних експертів з питань фінансового моніторингу (рис. 9.3).

У ході зазначеного семінару обговорювалися питання щодо ролі підрозділів фінансової розвідки у боротьбі із корупцією, взаємозв'язку антикорупційного та антилегалізаційного законодавства, взаємодії ПФР та антикорупційних підрозділів у сфері забезпечення безпеки публічних коштів в державах ЄС та інші актуальні питання.

Рис. 9.3. Спільний міжнародний науково-практичний семінар на тему: «Співпраця у сфері фінансового моніторингу та антикорупційній діяльності: міжнародні та національні аспекти»

17-18 листопада 2016 року у м. Львові відбувся спільний міжнародний науково-практичний семінар на тему: «Оцінка національної системи фінансового моніторингу Комітетом Ради Європи MONEYVAL». Під час зазначеного семінару було розглянуто питання щодо підготовки до оцінки України Комітетом MONEYVAL, зокрема розглянуто досвід Вірменської та Польської Республіки щодо оцінювання Комітетом MONEYVAL. Також, розглянуто систему ПВК/ФТ України в контексті Методології відповідності Рекомендаціям FATF.

Також, 5-6 вересня 2016 року, за сприяння ОБСЄ, представники Держфінмоніторингу відвідали м. Відень, Республіка Австрія, з метою участі в експертній зустрічі стосовно зміцнення співпраці у сфері боротьби з корупцією та відмиванням коштів. У ході зазначеної зустрічі представники Держфінмоніторингу здійснили обмін досвідом у сфері боротьби

з корупцією та протидії відмивання коштів, обговорили найкращі передові міжнародні практики та механізми міжнародного співробітництва у сфері ПВК/ФТ.

Крім того, 15 грудня 2016 року, за підтримки ОБСЄ, у Держфінмоніторингу представлено Звіт України про проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Участь у заході взяли представники Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної ради України з питань фінансової і банківської діяльності та понад 40 представників державних регуляторів і правоохоронних органів, інших державних органів, а також представники провідних наукових установ та громадськості, що опікуються питаннями боротьби з відмиванням коштів або фінансуванню тероризму (рис. 9.4).

За результатами презентації обговорено подальші шляхи реалізації заходів, спрямованих на запобігання виникненню та зменшення негативних наслідків ризиків системи ПБК/ФТ.

Рис. 9.4. Звіт України про проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму

9.1.5.2. Співробітництво з ООН – Офісом з протидії наркотикам та злочинності (UNODC), Радою Безпеки ООН (РБ ООН), Контртерористичним комітетом (СТС)

20-27 травня 2016 року працівники Держфінмоніторингу взяли участь у навчанні, що проводилось в Одеському університеті внутрішніх справ щодо використання програмного продукту i2 (за підтримки UNODC).

У межах співпраці з МВС України щодо підготовки фахівців у сфері правоохоронної діяльності на базі Національної академії внутрішніх справ (м. Київ) проведено навчальні семінари для представників правоохоронних органів за темами:

- 24-25 травня 2016 року «Корпоративні структури і фінансові інструменти та їх використання для відмивання злочинних доходів»;
- 26-27 травня 2016 року – семінар «Руйнування злочинних фінансових потоків».

14 липня 2016 року з метою обговорення міжнародного співробітництва у сфері ПБК/ФТ, зокрема надання експертної допомоги з боку Управління ООН з наркотиків та злочинності, при проведенні тренінгів для державних службовців на базі Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України, в Держфінмоніторингу відбулась зустріч з радником з питань протидії відмиванню коштів Департаменту боротьби з організованою злочинністю Директорату з договірних питань штаб-квартири ООН.

У період з 13 по 15 грудня 2016 року, у м. Відні, Республіка Австрія, представник Держфінмоніторингу взяв участь у семінарі «Руйнування фінансових потоків міжнародних мереж з відмивання грошей» з метою перейняття практичного досвіду протидії міжнародним злочинним мережам.

9.1.5.3. Співробітництво з Організацією за демократію та економічний розвиток ГУАМ

Протягом 2016 року представники Держфінмоніторингу неодноразово брали участь у заходах, які проводились Організацією за демократію та економічне співробітництво – ГУАМ, а саме:

- у засіданнях Робочої групи з кібербезпеки – 31 березня, 12-13 травня, 31 жовтня – 1 листопада;
- у засіданнях Робочої підгрупи з питань протидії корупції та відмиванню коштів – 16-17 червня;
- у засіданнях Робочої групи з питань координації боротьби із злочинністю – 1-2 грудня.

У ході зазначених засідань представники Держфінмоніторингу взяли участь в опрацюванні проекту міжурядового Меморандуму про співробітництво держав-членів ГУАМ в галузі кібербезпеки; заслуховуванні звіту Секретаріату ГУАМ щодо проведеної роботи в рамках Робочої групи з питань координації боротьби із злочинністю та виконанню Плану організаційно-практичних заходів зазначеної групи на 2016 рік тощо.

9.1.5.4. Співробітництво з НАТО

16 серпня 2016 року представниками Держфінмоніторингу була проведена робоча зустріч з представниками Офісу зв'язку НАТО в Україні з метою обговорення міжнародного співробітництва у сфері ПВК/ФТ.

20 жовтня 2016 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у навчальному семінарі на тему: «НАТО та Євро-Атлантична інтеграція України».

27 жовтня 2016 року представники Держфінмоніторингу взяли участь в семінарі в рамках ініціативи НАТО з розбудови доброчесності, цілісності, прозорості та зниження корупційних ризиків в роботі оборонних та безпекових інституцій (Ініціатива VI).

14 листопада 2016 року, з метою обговорення попередніх результатів громадського моніторингу виконання Річної

національної програми співробітництва Україна-НАТО на 2016 рік, що представляє інтерес для Держфінмоніторингу в контексті реалізації напрямків взаємодії України з Північноатлантичним Альянсом у сфері міжнародної безпеки (боротьба та протидія фінансуванню тероризму, контроль над озброєнням зброї масового знищення), представник Держфінмоніторингу взяв участь в експертному засіданні, організованому Інститутом Євро-Атлантичного співробітництва за підтримки Центру інформації та документації НАТО в Україні.

Крім того, протягом року, Держфінмоніторингом, на постійній основі, вживалися заходи, передбачені виконанням Річної національної програми співробітництва Україна-НАТО на 2016 рік.

9.1.5.5. Співробітництво з Міністерством фінансів США/Федеральним бюро розслідувань США

20 січня 2016 року у приміщенні Держфінмоніторингу відбулась зустріч з представниками Міністерства фінансів США з метою обговорення міжнародного співробітництва у сфері ПВК/ФТ.

11 березня, 12 квітня та 15 листопада 2016 року Держфінмоніторинг відвідали представники Федерального бюро розслідувань США з метою обговорення національного законодавства у сфері ПВК/ФТ; шляхів співробітництва щодо спільних фінансових розслідувань; шляхів співпраці між Держфінмоніторингом та ПФР США (FinCEN).

9.1.5.6. Співробітництво з Турецьким агентством зі співробітництва та координації (ТІКА) при Раді Міністрів Турецької Республіки

24-30 квітня 2016 року представниками Держфінмоніторингу, у складі делегації України, здійснено навчальний візит до м. Анкари, Турецька Республіка з метою вивчен-

ня досвіду Турецької Республіки щодо питань запобігання та протидії фінансуванню тероризму та розслідування фінансових злочинів (рис. 9.5).

Рис. 9.5. Навчальний візит до м. Анкари

9.1.5.7. Співробітництво з підрозділом фінансової розвідки Республіки Польща

10-14 жовтня 2016 року у м. Варшаву, Республіка Польща представники Держфінмоніторингу, у складі делегації України, здійснили навчальний візит до ПФР Республіки Польща з метою ознайомлення з організацією роботи у сфері

ПВК/ФТ, зокрема з аналітичними та інформаційними можливостями ПФР Польщі, обміну досвідом та налагодження співробітництва між підрозділами фінансової розвідки обох держав (рис. 9.6).

Рис. 9.6. Навчальний візит до ПФР Республіки Польща

9.1.5.8. Обмін інформацією з іноземними підрозділами фінансової розвідки

Держфінмоніторингом, на постійній основі, забезпечується взаємодія та інформаційний обмін з компетентними органами іноземних держав і міжнародними організаціями у сприянні розслідуванню складних транснаціональних схем.

Протягом 2016 року між Держфінмоніторингом та 154 ПФР здійснювався обмін фінансовою інформацією, яка може бути пов'язана з протиправною діяльністю.

Так, у 2016 році Держфінмоніторингом направлено 668 запитів до 150 ПФР іноземних держав та отримано 566 відповідей на запити від 118 ПФР іноземних держав, зокрема:

- ПФР Латвії (відправлено 76 запитів);
- ПФР Кіпру (відправлено 37 запитів);

- ПФР Великобританії (відправлено 32 запити);
- ПФР Австрії (відправлено 25 запитів);
- ПФР Швейцарії (відправлено 22 запити);
- ПФР Панами (відправлено 18 запитів).

Одночасно, Держфінмоніторингом було отримано 229 запитів від 56 іноземних ПФР та надано 246 відповідей до 58 ПФР іноземних держав, зокрема:

- ПФР Російської Федерації (отримано 27 запитів);
- ПФР Латвії (отримано 18 запитів);
- ПФР Швейцарії (отримано 12 запитів);
- ПФР Литви (отримано 12 запитів);
- ПФР США (отримано 10 запитів).

9.1.5.9. Міжнародні заходи загального характеру

29 лютого 2016 року, в контексті обговорення проблем та шляхів імплементації 4 Директиви ЄС в українське законодавство, Держфінмоніторинг відвідав професор Роттердамського університету Ерасмус, якого делегувало як міжнародного експерта Міністерство фінансів Королівства Нідерландів. У ході зустрічі, велась розмова щодо імплементації 4 Директиви ЄС в українське законодавство, а також була представлена порівняльна характеристика законодавства України та Королівства Нідерландів у сфері ПВК/ФТ, та розглянуто можливості внесення змін і доповнень до законодавства України.

17 березня та 4 серпня 2016 року представник Держфінмоніторингу взяв участь у м. Мінську, Республіка Білорусь, у четвертому та п'ятому раунді переговорів з Російською Федерацією щодо порушення нею своїх міжнародно-правових зобов'язань за Міжнародною конвенцією про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 року.

У ході переговорів були розглянуті питання щодо виконання домовленостей, досягнутих під час третього раунду переговорів, обміну інформацією щодо актів, які виникли або могли виникнути на території України або Російської Федерації і які можуть бути кваліфіковані як акти фінансування тероризму, у розумінні Конвенції.

12-30 вересня 2016 року, на запрошення Міжнародної академії з розслідування податкових злочинів, представник Держфінмоніторингу взяв участь у заході з питань посилення відносин у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму між Держфінмоніторингом та Міжнародною академією з розслідування податкових злочинів.

25-26 жовтня 2016 року, у м. Страсбурзі, Французька Республіка, представник Держфінмоніторингу взяв участь, у складі делегації України, у восьмому засіданні Конференції Сторін Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму CETS № 198 (С198-СОР), метою якої є моніторинг ефективності виконання зобов'язань держав за Конвенцією.

10.

ПЛАНИ НА 2017 РІК.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У 2017 році планується виконання наступних завдань:

I. Оцінка національної системи протидії легалізації (відмиванню) коштів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- забезпечення сприяння у проведенні Комітетом експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) 5-го раунду оцінки національної системи протидії легалізації (відмиванню) коштів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- забезпечення представлення Україною Комітету експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) проекту звіту щодо 5-го раунду оцінки національної системи протидії легалізації (відмиванню) коштів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення MONEYVAL.

II. Удосконалення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- розробки проектів нормативно-правових актів з метою імплементації положень: Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Директиви ЄС 2015/849 Європейського Парламенту і Ради щодо запобігання відмиванню грошей та боротьби з тероризмом та Регламенту ЄС 2015/847 Європейського Парламенту та Ради про інформацію, що супроводжує грошові перекази;
- розробки акту Кабінету Міністрів України, спрямованого на усунення/мінімізацію ризиків, виявлених під час проведення національної оцінки ризиків у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- погодження проектів нормативно-правових актів інших державних органів, необхідних для реалізації Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та імплементації Директиви ЄС 2015/849 Європейського Парламенту і Ради щодо запобігання відмиванню грошей та боротьби з тероризмом.

III. Удосконалення міжвідомчої взаємодії між органами державної влади – учасниками національної системи запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- реалізації Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року;
- проведення на постійній основі засідань Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, як тимчасово діючого консультативно-дорадчого органу, утвореного Кабінетом Міністрів України;
- координації органів державної влади в ході виконання плану заходів на 2017 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- координації органів державної влади в ході виконання плану заходів на 2017-2019 роки спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків ризиків системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму.

IV. Участь в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед учасників національної системи фінансового моніторингу щодо заходів у сфері боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, а також щодо стандартів FATF;
- забезпечення ефективного співробітництва з міжнародними організаціями та установами в сфері протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- організації міжнародних навчальних заходів та обміну досвідом у сфері боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- укладання міжнародних договорів міжвідомчого характеру з компетентними органами іноземних країн у сфері боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

V. Забезпечення функціонування єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- забезпечення в межах асигнувань на цілі підтримки працездатності апаратно-програмного комплексу єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

VI. Організація навчання з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу та відповідальних працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу, щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення на базі Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- реорганізації Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України в Академію;
- проведення з використанням сучасних методик та технологій перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників та керівників підрозділів суб'єктів первинного фінансового моніторингу, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, а також спеціалістів органів державної влади у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

VII. Аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Реалізацію завдання передбачається здійснити шляхом:

- дослідження методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також доведення їх до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

ДОДАТКИ

Перелік прийнятих нормативно-правових актів у 2016 році у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Акти Кабінету Міністрів України

1. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 11.02.2016 № 103 «Про затвердження плану заходів на 2016 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 509 «Про затвердження Порядку визнання Україною міжнародних санкцій відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них».
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 608-р «Про схвалення Стратегії реформування системи звітності у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 613 «Про утворення Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Накази Міністерства фінансів України, якими керується у своїй діяльності Держфінмоніторинг

1. Наказ Міністерства фінансів України від 26.01.2016 № 18 «Про затвердження Критеріїв, за якими оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.03.2016 за № 482/28612.
2. Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2016 № 24 «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.02.2016 за № 241/28371.
3. Наказ Міністерства фінансів України від 22.04.2016 № 455 «Про затвердження Змін до Інструкції щодо розгляду пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг громадян у Державній службі фінансового моніторингу України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.05.2016 за № 718/28848.
4. Наказ Міністерства фінансів України від 05.05.2016 № 475 «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, та Інструкції з унесення інформації до такого переліку», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.05.2016 за № 772/28902.
5. Наказ Міністерства фінансів України від 08.07.2016 № 584 «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.07.2016 за № 1047/29177.

Спільні акти Міністерства фінансів України

1. Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України від 29.08.2016 № 793/2581/5 «Про затвердження Порядку надання відомостей про смерть фізичних осіб», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 за № 1232/29362.
2. Наказ Міністерства фінансів України та Національного антикорупційного бюро України від 07.12.2016 № 1062/353 «Про затвердження Порядку взаємодії Державної служби фінансового моніторингу України та Національного антикорупційного бюро України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.12.2016 за № 1729/29859.

Акти суб'єктів державного фінансового моніторингу, що здійснюють державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Накази Міністерства фінансів України

1. Наказ Міністерства фінансів України від 26.01.2016 № 17 «Про затвердження Критеріїв, за якими Міністерством фінансів України оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.03.2016 за № 481/28611.
2. Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 20 «Про визнання такими, що втратили чинність, наказів Міністерства фінансів України від 21 березня 2011 року № 384, від 19 серпня 2014 року № 819» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11.02.2016 за № 218/28348

Постанови Правління Національного банку України

1. Постанова Правління Національного банку України від 24.03.2016 № 191 «Про схвалення Методики проведення оцінки ризиків використання банку, філії іноземного банку для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення та пов'язаних з публічними особами».
2. Постанова Правління Національного банку України від 24.03.2016 № 193 «Про схвалення Методичних рекомендацій здійснення перевірок банків, їх відокремлених підрозділів та філій іноземних банків з метою оцінки достатності заходів, вжитих щодо ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів»
3. Постанова Правління Національного банку України від 24.03.2016 № 194 «Про схвалення Методичних рекомендацій здійснення перевірок банків, їх відокремлених підрозділів та філій іноземних банків з метою оцінки достатності заходів, вжитих щодо ризиків, пов'язаних з публічними особами»
4. Постанова Правління Національного банку України від 30.03.2016 № 204 «Про внесення змін до окремих нормативно-правових актів Національного банку України з питань фінансового моніторингу»
5. Постанова Правління Національного банку України від 30.03.2016 № 205 «Про схвалення змін до Методики проведення оцінки ризиків використання банку, філії іноземного банку для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення та пов'язаних з публічними особами»
6. Постанова Правління Національного банку України від 02.08.2016 № 369 «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників»
7. Постанова Правління Національного банку України від 18.08.2016 № 373 «Про затвердження нормативно-правового акту Національного банку України з питань формування файлів інформаційного обміну»
8. Постанова Правління Національного банку України від 15.09.2016 № 388 «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів»
9. Постанова Правління Національного банку України від 01.11.2016 № 399 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 01 жовтня 2015 року № 654 «Про забезпечення реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»

Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

1. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.03.2016 № 309 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.04.2016 за № 551/28681.
2. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31.05.2016 № 617 «Про визначення критеріїв, за якими оцінюється ризик суб'єкта первинного фінансового моніторингу – професійного учасника фондового ринку (ринку цінних паперів) бути використаним для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.06.2016 за № 871/29001.

Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

1. Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 02.06.2016 № 1154 «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або належним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та визнання такими, що втратили чинність, розпорядження Держфінпослуг від 11 листопада 2010 року № 857 і розпорядження Нацкомфінпослуг від 25 квітня 2013 року № 1394», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24.06.2016 № 819/29021.

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ**

вул. Білоруська, 24
м. Київ, 04050, Україна

tel: (38044) 594 16 01
fax: (38044) 594 16 00
e-mail: sdfm@sdfm.gov.ua
www.sdfm.gov.ua